

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Zastopniki ameriških rojakov v domovini Jugoslavija je pristrčno sprejela drage goste

V petek 26. t. m. zjutraj so se pripeljali na Jesenice številni ameriški rojaki, ki so prišli na obisk stare domovine in na izseljenski kongres ki se je začel v Ljubljani, nadaljeval v Zagrebu in zaključil v Beogradu. Jeseničani in zastopniki raznih oblastev in društev iz drugih krajev države so drage goste najpristrčneje sprejeli. Solze so stopile v oči Američanom, ko so jih pozdravljali rojaki kakor brati brate. Niso pričakovali tako ljubeznivega sprejema od stare domovine, ki je nekateri niso videli že lepa desetletja.

Po mali zakuski je vlak z gosti med sviranjem godbe odbrzel proti Ljubljani. Po dveh krajših sprejemih v Lescah in v Kranju je vlak dospel v Ljubljano. Slovenska prestolnica je dočakala goste z izredno pristrčnostjo. Peron glavnega kolodvora je bil nabito poln zastopnikov oblastev in raznih društev, pred kolodvorom pa, kjer je čakala na ameriške rojake močna sokolska četa s svojo godbo, so se zbirale nepregledne množice meščanov.

Ko je vlak obstal, je zadonela pozdravna koračnica železničarske godbe, vmes pa so se slišali veseli pozdravi množic.

Pozdravnim nagovorom se je zahvalil vodja ameriških izletnikov g. Grdina, ki je zaključil govor z navdušenim vzklikom kralju in Jugoslaviji, potem pa se je razvil obhod po mestu.

Zborovanje se je vršilo v dvorani Delavske zbornice. Ko so okoli predsedniške mize zavzeli mesta ban g. dr. Drago Marušič, ameriški poslanik g. Prince, predsednik kongresa g. Marjanovič, podban g. dr. Otmar Pirkmajer in ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc, so pevci zapeli nekaj domoljubnih pesmi.

Burno pozdravljen je nato otvoril kongres predsednik g. Marjanovič z dobrodošlico rojakom na domačih tleh in s poudarkom potrebe, da bi se taki kongresi vršili trajno, kar bi služilo v jačenje vezi med izseljenci in domovino.

Zatem je predsednik predlagal, naj kongres odpošlje vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Aleksandru in predsedniku Zedinjenih držav gospodu Hooverju. Predlog so zborovalci pozdravili med viharnim odobravanjem.

Goste so pozdravili z nagovori ban g. dr. Marušič, ameriški poslanik g. Prince, župan g. dr. Puc, predsednik narodnega izseljenskega odbora g. dr. Bohinjec, pater g. Zakrajšek, starosta ljubljanske sokolske župe gospod dr. Pipenbacher, tajnik Zbornice za TOI g. dr. Pless, predsednik Narodne strokovne zveze g. Juvan, za Prosvetno zvezo gospod dr. Krek, za Zvezo industrijcev tajnik g. Gorjup, za Jugoslovensko žensko-zvezo ga. Hočvarjeva in za Jugoslovensko strokovno zvezo g. Kotnik.

Nato je predlagal predsednik dnevni red, ki je bil sprejet soglasno. Ko so izvolili še predsedstvo kongresa, je bil kongres v Ljubljani zaključen. Predsedstvo so sestavljali gg.: Milah Marjanovič, profesor Juraj Devič iz Pittsburgha, predsednik JSPJ Anton Grdina iz Clevelanda, major Milojkovič in Jobst. Zapisnikarja sta bila gg. Ivan Mladinec in Nebojša Travica.

Pri skupnem kosilu, ki sta ga na čast gostom priredila na vrtu «Zvezde» ban g. dr. Marušič in župan g. dr. Puc, so bile izrečene številne pristrčne zdravice.

Žal je bivanje dragih rojakov v Ljubljani trajalo le kratko časa. Pozno popoldne so se Američani že morali podati na kolodvor in so se odpeljali v Zagreb, kjer so zborovanje nadaljevali, potem pa zaključili kongres v Beogradu. Tudi Zagreb in Beograd sta pokazala vse pristrčno veselje nad prihodom rojakov izza daljnega morja.

Na kongresu samem so se obravnavala važna izseljenska vprašanja, pri čemer se je zlasti poudarjala potreba tesnejših stikov med izseljenci in staro domovino. Med drugim se je razmotrivalo tudi vprašanje, kako bi se izseljenski prihranki, ki znašajo v Zedinjenih državah gotovo okrog 4 in pol milijarde dinarjev, plodonosno naložili v domovini. Možnosti za plodonosno naložbo ima naša po narodi bogata država izredno mnogo, tako v industriji, v tujskem prometu, v

elektrifikaciji, pri gradnji železnic, v kmetijstvu in drugod. Obrestna mera je pri nas višja kakor v zapadnih evropskih državah in naš dinar je stalen z uveljavljenjem zakona o denarju. Zlata dinarska veljava nudi tujemu denarju vso varnost.

Kmalu za prvo skupino ameriških rojakov, to je na Vidov dan, je prispela na obisk v staro domovino druga skupina Američanov, ki je bila z enako bratsko ljubeznijo sprejeta na Jesenicah in v Ljubljani. Za pristrčne pozdrave na ljubljanskem kolodvoru sta se iskreno zahvalila vodja Američanov, predsednik KSKJ g. Josip Zalar in župnik g. Josip Plečnik, ki je že 40 let dušni pastir ameriških rojakov. Gostje so bili sprejeti tudi pri škofu g. dr. Rožmanu. Na banketu v restavraciji g. Mikliča so se izrekle številne zdravice in sta bili poslani vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju in papežu Piju XI. Po banketu so se gostje odpeljali z novim tramvajem na Vič, kjer so na tamošnjem pokopališču položili žalni venec na grob župnika Sušteršiča, ki je bil eden prvih organizatorjev ameriških Slovencev.

Ameriški rojaki, bodite najpristrčneje pozdravljeni na domačih tleh! Naj bo vaš prihod k nam velik korak za čim tesnejšo zvezo med vami in nami!

Pomanjkanje kmetijskih delavcev v Franciji

V tvornicah odpuščajo delavstvo, na kmetih pa menda povsod primanjkuje delovnih sil. Zlasti v Franciji se pritožujejo, da zaradi pomanjkanja kmetijskih delavcev zaostaja kmetijsko delo. Časopisje poroča, da je morala Francija v letih 1920. do 1930. uvoziti 675.316 inozemskih poljskih delavcev iz vzhodne Evrope. Francosko kmetijsko ministrstvo zahteva zopet novih moči za dobo od leta 1930. do 1935. Zadevna pogajanja med francosko vlado in ostalimi interesiranimi državami so delno že končana. Francoska vlada nudi velike olajšave za prihod poljskih delavcev, ker se boji, da ne bi francosko kmetijstvo naenkrat ostalo brez delovnih moči.

Vkljub vsem prizadevanjem francoske vlade pa ni prav verjetno, da bo dobilo francosko kmetijstvo dovolj delovnih sil, zlasti ne v Alzaciji, kjer so delovni pogoji premalo ugodni, kakor povzemamo iz pisma našega rojaka iz Wittelsheima. Naj objavimo ponovno zadevni odlomek pisma, ki smo ga objavili že v maju letos:

«Naši tovariši, ki so zaposleni na kmetijah, se letos zelo pritožujejo na svoje gospodarje. Dočim so lani plačali gospodarji za sezonsko delo poleg vse oskrbe še 20 frankov na dan, izrabljajo letos sestradane delavce, ki so bili vso zimo brez dela in jela. Nekemu tovarišu plača kmet na teden le 30 frankov pri slabi in nezadostni hrani. Tukajšnji kmet ni darežljiv, dasi ne vé, kaj je kriza, ker lahko vse prav dobro proda. Kmetje hočejo, da bi jugoslovenski in poljski delavci delali poleti samo za hrano, pozimi pa bi nas pognali na cesto. Globoko v Franciji se dobijo dobri kmetje, ki dajejo poleg hrane še dobro plačilo in zasluži boljši kmetijski delavec na mesec do 400 frankov. Posebno taki delavci so v čišlih, ki znajo ravnatj s stroji in z živino.»

Toliko v pojasnilo onim, ki bi morda želeli iti na kmetijsko delo v Francijo. V notranjosti Francije je torej mnogo boljši položaj za kmetijske delavce kakor v Alzaciji. Gornjo vest o pogajanjih Francije za dobavo kmetijskih delavcev smo povzeli iz drugih listov in naim podrobnosti niso znane.

Odpis zemljarine ob elementarni škodi

Vsako leto, osobito v tem lätnem času, zadenejo našega kmetovalca različne elementarne nesreče, zlasti po točih: Zaradi škode, prizadete posevkom in drugim pridelkom po elementarnih nezdodah, se sme deloma odpisati osnovni davek od zemljišč.

Osnovni davek na dohodek od zemljišča se sme odpisati: a) ne glede na površino, če je letina poškodovane parcele uničena za več nego četrtino z ognjem, požarom, vodo, točo, poljskimi miši, rastlinsko ušjo ali koblicami; b) če je prizadel škodo drug izreden in neodvraten

dogodek brez lastnikove krivde, na primer mraz, vihar, orkan, velika suša itd., toda samo, če ni zadel le posameznih parcel, ampak cele pokrajine. Poškodba za več kakor četrtino letine je tudi v tem primeru pogoj za odpis vsake poškodovane parcele v dotični krajini.

Osnovni davek na zemljišče se ne odpiše, če je nastopila elementarna nezdoda takrat, ko so bili kmetijski pridelki že požeti. Za davčni odpis je pogoj, da je nastopil elementarni dogodek pred žetvijo ali med njo, ne pa po njej. Zaradi tega se odpis davka dovoli le, če je na-

stopil elementarni dogodek takrat, ko so bili poljski pridelki že požeti (oddeljeni od tal), toda so bili še na polju.

Če se kako zemljišče v letu po gospodarskem običaju dvakrat obdela, se oceni prva obdelava z dvema tretjinama, druga pa z eno tretjino letine.

Pri mešanih obdelavah (na primer vinograd s sadjem, koruza s fižolom, rž z deteljo itd.) se oceni poškodba glavnega ploda, odnosno pridelka z dvema tretjinama, postranskega ploda pa z eno tretjino, če sta res oba uničena.

Odpis davka se ravna po velikosti škode, prizadete letini zemljišča, in sicer: 1.) če je poškodovana več kakor četrtina, a manj kakor polovica letine, se odpiše 25 % letnega osnovnega davka; 2.) če je poškodovana polovica, a manj kakor tri četrtine letine, se odpiše 50 % letnega osnovnega davka; 3.) če je poškodovana vsa letina, se odpiše ves osnovni letni davek dotičnega zemljišča.

Da se ne izgubi pravica do odpisa davka, se mora prijaviti vsaka škoda, ki je bila prizadeta po elementu in ki daje pravico do odpisa davka, brez take najdalje v osmih dneh od dne, ko se je škoda opazila.

Prijavo mora vložiti v primerih pod a) davčni zavezanec sam ali njegov pooblaščenec; v primerih pod b) jo lahko vložijo oškodovani davčni zavezanec skupno, vložijo pa jo lahko tudi občinsko oblastvo samo.

Prijave se morajo vlagati pri pristojni katastrski upravi (ne pri davčni upravi!) — lahko tudi po pošti.

V prijavi, če je individualna, to je, če jo vložijo posamezni posestniki, je treba točno označiti poškodovane parcele in navesti občino, vas in kraj, kjer leže poškodovane parcele; če je prijava skupna, je treba navesti, kateri in kolik del okoliša je poškodovan. V vsakem primeru mora (morajo) navesti vložitelj (vložitelji) prijave, čas in vrsto elementarne nezgode ter prijavo podpisati.

Prijave, ki so prispale tako pozno, da se po mnenju oblasti škoda ne da več ugotoviti, se morajo kot prepozno izročene takoj zavrniti. Zoper tak odlok je dopustna pritožba na finančno direkcijo v osmih dneh od dne obvestitve.

Škodo ugotovi na licu mesta komisija, ki je sestavljena iz enega uradnika katastrske uprave in dveh članov občine.

Ocenjanju škode morata prisostvovati zaradi potrebnih pojasnil starešina vasi (župan), če ga vas ima, in pa oškodovani davčni zavezanec.

Da bodo vedeli davčni zavezanci vlagati prijave na pravilni naslov, navajamo še, pod katero katastrsko upravo spadajo področja posameznih davčnih uprav v dravski banovini.

Področja davčnih uprav za Ljubljano mesto, za Ljubljano okolico, v Kamniku, Litiji, Logatecu in Višnji gori spadajo pod katastrsko upravo v Ljubljani; področje davčne uprave v Novem mestu ima tudi katastrsko upravo v Novem mestu; področja davčnih uprav v Kranju, Radovljici in Škofji Loki spadajo pod katastrsko upravo v Kranju; področji davčnih uprav v Kočevju in Čabru pod katastrsko upravo v Kočevju; področji davčnih uprav v Brežicah in Krškem pod katastrsko upravo v Krškem; področja davčnih uprav v Celju, Laškem, Konjicah in Šmarju pri Jelšah pod katastrsko upravo v Celju; področja davčnih uprav v Slovenjgradcu, Prevaljah, Gorujem gradu in Šoštanjju pod katastrsko upravo v Slovenjgradcu; področji davčnih uprav v Mariboru in Slovenski Bistrici pod katastrsko upravo v Mariboru; področja davčnih uprav v Ptujju Ormožu, Ljutomeru in Gornji Radgoni pod katastrsko upravo v Ptujju in področji davčnih uprav v Murski Soboti in Dolnji Lendavi pod katastrsko upravo v Murski Soboti.

Politični pregled

V nedeljo so se vršile

v Španiji parlamentarne volitve.

Borba je bila precej huda in je prišlo na več krajih do spopadov med monarhisti in republikanci, pa tudi komunisti so hoteli malo razgrajati. Zmagala je

vlada, ki je dobila ogromno večino.

Od vseh 470 poslanskih mest ima republikanska zveza s socialisti, radikalnimi socialisti in njihovim levim krilom okrog 400 mandatov. Zamorova vlada je z volitvami izvršila prevzeto nalogo. Sodi se, da bo novo vlado sestavil Lerroux.

Bolgarska vladna kriza se je zaključila s tem, da je sestavil vlado vodja prejšnje opozicije Malinov.

Kakor poročajo iz Zofije, hoče Malinov za vsako ceno uvesti red v Bolgariji. Zato bo nasto-

pala nova vlada proti vsem, ki sejejo nemir po deželi. Glavno skrb pa bo vlada Malinova posvetila izboljšanju težavnih gospodarskih razmer.

Parlamentarne volitve so se vršile tudi

na Madžarskem, kjer si je vlada zagotovila dvetretjinsko večino.

Opozicijski listi pišejo, da so vladni organi zelo pritiskali na volilce. Kljub temu pa so opozicijski glasovi napredovali.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

PROPADANJE ČEŠPLJEVEGA DREVJA.

Naši češpljevi nasadi že dolgo niso več to, kar so bili nekdanj in kar bi morali biti tudi še danes. Manjka jim rasti in rodovitosti. Temu smo krivi največ sami, ker smo to drevje popolnoma zanemarjali. Ne le da mu nič ne gnojimo, ga tudi sicer puščamo v nemar, ker ga ne varujemo pred raznimi škodljivci in boleznimi, ki ga napadajo. Žalostna je slika, ki se nudi pri tem drevju našim očem. Če bomo vso to škodo še nadalje mirno gledali, se je bati, da bo vse drevje uničeno. Mnogo je drevja, ki se sploh ne da več rešiti, ker je preveč oslabilo. Ono pa, ki ima še več življenjske moči, bi se dalo še rešiti, če se tega dela pravočasno poprimemo.

Češplje, ki so že napol suhe in se vidno suše, je posekati in sežgati, da pokončamo tudi tisti mrčes, ki vrta v fesu in izpodjeda življenjske sile.

Največ škode pa dela danes kapar ali ščitasta uš, ki je doslej pokončala že številne češpljeve nasade in ki se širi čim dalje bolj pri nas in dela ogromno škodo. V Bosni so izginili že celi nasadi in to preti tudi nam, če bomo vso to škodo, ki jo dela ta mrčes, tako mirno gledali, kakor delamo danes. Sušiti se bo začelo pa tudi drugo drevje, kajti kapar ne napada samo češpljevega drevja, kakor kažejo žalostne izkušnje po drugih krajih.

Kapar ima obliko male kapice ali ščita (od tod tudi ime ščitasta uš) in se tišči drevesne skorjice po vejah in vejicah, kjer ga najprej najdemo. Pod temi kapicami, ki so rjavo barvane, se zarezja bodoči zarod, ki se spomladi in proti poletju razleze in prične samostojno živ-

Soteščan:

Izgubljena sreča

Povest iz vaškega življenja.

«Škoda jih je, pa nič ne pomaga. Samo da ga dvignemo iz blata...»

Brezar jo je ubral proti domu. Gnali sta ga dve sili, močni kakor struga, ki žene mlinska kolesa. Najprej bo zapodil dekle — grešnico, ki ni vredna, da biva pod njegovo streho. Potem bo povedal Ivanu, kaj pravi Rožane iz Potoka. Prej ga ni maral; zdaj pa, ko mu teče voda v grlo, bo videl, kdo je njegov prijatelj.

Stopil je na prag in nedolžno zarobantil. Nato je pograbil metlo ter jo vrgel po veži. Nekaj loncev se je prevrnilo.

Franca je planila iz kuhinje; vedela je, komu preti nevihta. Tedaj je pričelo grmeti. «Beži, nečistnica! Proč od moje hiše! Glej, da se mi več ne prikažeš!»

Ni se utegnila niti preobleči. V peči je kipel mleko in gasilo žerjavico. Neprijeten duh se je širil po veži.

Prišel je Ivan kakor vselej, kadar je slišal rohnenje. Vedno se je potegnil za siroto — ne morda toliko iz ljubezni, kolikor iz usmiljenja in sočutja.

Očetu se je mahoma izkadila jeza. «Segnal sem jo», je povedal sinu. «Proč naj se mi pobere!»

«Kam pa naj gre?» se mu je užalilo. «Pa zdaj v takem stanju...»

«Vrag naj jo odnese», se je zopet zadril.

Ivan je počasi ugovarjal. «Oče, to ni kar tako... Mene bo držala...»

«Seveda, dokler ji ne plačaš...» V starcu jo kar kipel. Vendar se je premagal; ni mu oponesel nerodnosti, katero je zagrešil.

«Hm, plačati...» Fant se je zamislil. «Kje naj vzamem toliko denarja?»

«Pri Rožancu se lahko bogato oženiš...»

«Pa ne maram. Kdo jih bo poslušal...»

«Nič ti ne bodo očitali... Zname so jim tvoje razmere...»

«Človek, ki je izgubil srečo, ne pričakuje nič več od življenja...»

Brezar ga je zavrnil: «Čemu pa so pripomočki? Ako prevrneš, dvigneš voz ter iznova poženeš. Pokvarjeno orodje damo v popravilo. Nihče ne zaide tako daleč, da bi se ne mogel vrniti.»

«Pa vendar!» Sin ga je očitajoče pogledal. «Franco ste prej imeli radi. Povsod ste jo hvaleli.»

«Seveda kot dekle, ne pa kot gospodinjo...»

«Oče, vam je težko ustreči...»

«Tince pa ne maraš», mu je hitro oponesel.

«Nočem, da bi me poniževali...»

«Rožanc je pameten in razsoden. Pa denar ti je na razpolago...»

«Oče, škoda denarja...»

«Pameti pa ni bilo škoda», ga je zafrknil. «Glej, da se poceni pogodita.»

«Tukaj razdirate vi, ker jo podite od hiše...»

«Pa res», si je domislil. Stopil je na prag in pogledal za Franco, ki je zavila po stezi med njive. Žal mu je bilo, ker se je pre naglil.

Franca jo je ubrala proti Samoti, tako so imenovali selo med Potokom in Razorjem. Pri Punču so jo vzredili; tukaj je imela edino zaslonbo, kamor je zahajala. Ko je umrla Brezarica, tedaj se je preselila na Razorje.

Punč je klepal koso, ko je dospela njegova renjenka. Položil je kladivo na koleno ter jo začudeno pogledal. Kaj jo je privedlo tako nenadoma v dolino? Navadno se je oglašila le ob nedeljah, kadar je opravila delo. Ob delavnikih ni bilo časa za obiske.

Še preden jo je nagovoril, je pričela jokati. «No, kaj pa je?» jo je vprašujoče pogledal.

«Boter, pomislite, kako sem nesrečna...»

«Zakaj?» ji skoro ni mogel verjeti.

«Brezar me je zapodil od hiše...»

«Čudno», je zmajal z glavo. «Pet let si pri njem, pa se še nisi pritožila.»

«Hudo se je šele začelo.» — Franca mu je odkrito povedala vse, kar jo je zadelo. Punč ji je zavezal birmo, njemu ni smela prikrivati resnice. «A taka je ta reč», ga je presenetilo. «Zato so te zapodili.»

«Oh, kaj bo z mano, boter. Kdo me bo vzel pod streho?»

ljenje. V podobi malih uši si poišče pripravna mesta, kjer se zabode v mlado vejico, iz katere pije sok do popolnega svojega razvoja. Tukaj raste in tukaj se tudi razvije tisti ščitu podobni oklop ali kapica, ki varuje nežno žival in bodoči zarod in po kateri najlaže spoznamo to tevarno škodljivko.

Čim bolj je drevo oslabiljeno vsled pomanjkljivega gnojenja in druge oskrbe in čim bolj je podvrženo raznim poškodbam, tem prej podleže zajedanju kaparja. Proti kaparju se je mogoče uspešno bojevati edinole s škropljenjem arborinove tekočine v poznojesenskem in zgodnjepomladanskem času, preden začne drevje brsteti. Arborin pomaga proti kaparju kakor tudi proti drugim živalskim škodljivcem. Za škropljenje češpelj jemljemo 5- do 6-dostotno raztopino. Za 9 do 10 litrov vode potrebujemo torej 1 kg arborina.

Skušajmo torej z arborinom rešiti, kar se da še rešiti pred popolnim poginom! Češplje so sad, ki ima veliko vrednost za dom in za kupčijo.

ZIVINSKE RAZSTAVE IN PLEMENSKI SEJMI.

Leto za letom se prirejajo tudi pri nas razstave živine in premoavanja, zdaj z večjim zdaj z manjšim uspehom. Take prireditve so potrebne in poklicane, tudi nadalje vplivati na povzdigo domače živinoreje, naj se tičejo te razstave že ene ali druge vrste domačih živali. Najbolj važne so razstave goveje živine, ki se zato tudi najbolj pospešujejo.

Po obsegu teh razstav jih lahko razločujemo v sreske, ki se prirejajo za en srez ali za posamezne okraje, in v banovinske, ki obsežajo vso banovino ali pa po več srezov. Še največ pomena imajo manjše sreske razstave, ker se laže prirejajo in tudi z manjšimi stroški. Te razstave trajajo po en dan, zato je živino laže prignati in razstaviti. Tudi je vsa reja v posameznih srezih bolj enofna in zaradi tega vse ocenjanje živine olajšano in bolj uspešno. Sreske razstave omejimo lahko na posamezne okraje (sodne okraje) ali tudi na okoliše živinorejskih zadrug.

Banovinske razstave za govejo živino je veliko težje uprizarjati, ker so razdalje do razstavnega mesta veliko večje in je zaradi tega ves prigon težavnejši in dražji. Navadno trajajo po več dni, da se živali zadostno odpočijejo. V tem času jim je treba strehe in prehrane, kar močno podraži take prireditve. Ne le da se kažejo razne

Majdica svetuje!

Njena mala prijateljica je med igranjem padla in se joče. Majdica jo tolaži: „Reci samo Tvoji mami, da naj opere oblekco s Schichtovim Radionom, pa bo takoj zopet čista“. Ona to prav dobro ve, kajti njena mami jemlje vedno samo Schichtov Radion.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAMI
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

neprilike z vso oskrbo in strežbo, so tudi živali bolj izpostavljene poškodbam na transportu itd. Vse to se še bolj pojavlja pri molznicah, ki pridejo z vso molžo in porabo mleka iz vsakdanjega tira.

Banovinske in večje razstave so na mestu, če gre obenem tudi za prodajo plemenske živine. Tudi sreske razstave imajo veliko več pomena in vrednosti, če so združene s plemenskim sejmom. Zaradi tega so poklicani za take razstave predvsem kraji, kjer se pečajo živinorejci tudi s prirejo govedi v plemenske svrhe in ne samo z rejo živali, ki jih potrebujejo le za domačo rabo in svoj užitek. Pred očmi in za zglede je imeti razstave, kakor jih prirejajo po naprednih živinorejskih deželah, ki se pečajo s smotrenim vzgajanjem plemenskih živali. Pri nas so pa prignane živali večkrat zelo dvomljive vrednosti, ne le po svojem pokolenju, ampak sploh, tako da jih ni vredno nagraditi. Te živali so večkrat le slučajno ugodnejših telesnih oblik, večkrat so celo dokupljene, torej brez vsake posebne zasluge posestnika. Kjer je vsa reja na taki stopnji, tam prav za prav ni mesta za premoavanje, pač pa tam, kjer se živinorejci resno pečajo s prirejo dobre plemenske živine za dom in za prodajo in kjer se trudijo, da pridejo do čim lepših uspehov. Tudi po naših krajih imamo že take zglede v okolišu živinorejskih zadrug.

Kakor je priporočati tudi nadalje prirejanje živinorejskih razstav, tako je gledati predvsem na to, da se v te namene izdani denar prav porabi in da se z njim nagrade živinorejci za živali, ki to res zaslužijo. Nekoliko tozadevne revizije za bodoče postopanje bi bilo zaradi tega umestno tudi pri nas.

Sejmi

- 5. julija: Mengeš, Krka-Videm, Peklo pri Poljčanah, Hodoš.
- 6. julija: Polšani.
- 7. julija: Kapla pri Prevaljah.
- 8. julija: Pišec, Gradac.
- 9. julija: Tirna-Št. Lambert.
- 10. julija: Dobova - Mihalovec, Poljčane, Puncinci.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutih 1 dolar za 56:20 do 56:40 Din; v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 797:59 do 799:59 Din; 100 nemških mark za 1342:11 do 1346:13 Din; 100 madžarskih pengov za 988:38 do 991:34 Din; 100 italijanskih lir za 295:90 do 296:80 Din; 1 dolar za 56:45 do 56:62 Din;

«Nazaj mi pojdeš», ji je zapovedal. «Zdaj jih imaš v pesteh ter jih boš tudi držala. Kar tako te ne bodo odgnali. Sicer se mi Ivan smili, toda staremu privoščim kakor beraču kos kruha. Le trda bodi; čim bolj se boš bala, tem huje te bodo strahovali.»

Obrisala si je lice s predpasnikom in vzdihnila: «Ali res ni drugega pripomočka? Saj ne bom mogla prestatati...»

Punč jo je osrčeval: «Zalega ti ne smejo storiti, drugo boš pa potrpekla. Ako ti bodo delali krivico, jim bova že navila uro.»

«Ivan se me ne sramuje, ni mi še rekel žal besede. Celo postavi se zame pred očetom.»

«No, vidiš. Potem te bo osrečil. Drugega mu tudi ne kaže, sicer pojdejo tisočaki. Starcu se pa le postavi. Ne pusti, da bi s tabo pometal.»

«Ako me plačajo, bom morala oditi...»

«Paži, kako se boste pogodili. Pokliči me za pričo, ako se bojiš, da te utegnejo nasukati. K meni se lahko vedno zatečeš, vrata ti bodo vselej odprta.»

Punčove besede so jo čudežno okrepile. Vrnila se je z novim pogumom, močna in odločna. Nikogar se ni več sramovala. Vsakomur, ki se jo bo drznil sramovati, bo odgovorila, kakor bo zaslužil. Tako jih bo polagoma ugnala.

«Ali si že spet tukaj?» jo je pozdravil Brezar, čim jo je zagledal.

Odgovorila mu je pogumno kakor še nikdar: «Ne boste se me tako hitro znebili...»

«Saj tudi nočemo», je mirno popravil. «Poprej se moramo domeniti...»

«Tisto pa tisto», je bila zadovoljna.

«Čemu bi se prepirali in sovražili. Nekaj ti bomo dali, pa je konec besede...»

«Koliko?» je bila radovedna.

«Prav za prav ne moreš še nič zahtevati, ker še ni posledic. Ker pa nismo taki, kakor misliš, ti damo tri sto goldinarjev, ako mirno odideš.»

«Oče, najmanj tri tisoč...» se je glasila njena zahteva.

«Tri tisoč!» je poskočil ter se prijel za glavo. «Ali meniš, da denar kopljemo kakor kamenje? Ali da ga pobiramo po tleh kakor kura zrno?»

«Kakor hočete», se je zasukala tako, da mu je obrnila hrbet.

To ga je še bolj ujezilo. «Torej po taki ceni prodajaj svojo poštenost!» je zakričal. «Sram te bodi!»

Prihittel je Ivan, ki je slišal glasno prerekanje. Ustavil se je pred pragom, ker je videl očeta s praznimi rokami.

«Ivan!» Oče ga je divje pogledal. «Tri tisoč si zavrnil...»

Fant ni ničesar odgovoril. Starec pa je rohnel in grmel: «Za tri tisoč prodajaj svojo nedolžnost. Bog naj jo udari!»

Sin se ni razburil. Rekel je mirno: «Oče, nikar se ne jezite. Nič ne bomo plačevali...»

«Ali meniš, da se je boš kar na lepem odkrižal?»

«Poročila se bova. Tedaj bo vsega konec...» Francka je mahoma pozabila vso žalost, objokano lice se ji je razvedrilo. «Ivan, kako ti bom hvaležna!» Stopila je predenj ter ga hotela objeti.

«Nikar», je namignil na očeta ter ji prestregel roko.

Dekle ga je razumelo. Pograbilo je košaro in odšlo na polje.

«O Bog!» je Brezar obupno vzdihnil proti nebu. «Ali ni še dovolj greha? Ivan, Ivan! Kdaj boš izpregledal?»

«Ven, da ni bilo prav, zato bom popravil. Vi pa storite, kar ste se namenili. Ne bom vas silil za kmetijo.»

Brezar je bil ves iz sebe. Tolkel se je po glavi in begal po veži. Venomer je ponavljal: «Kam bi se zaprl in zaklenil...»

Hipoma se je nečesa domislil. Preoblekel se je ter jo mahnil proti Vrtičju. S sabo je nesel veliko vprašanje, na katero si ni mogel odgovoriti. Ali naj prepereči ženitev? Naj mu li zapiše kmetijo? O vsem tem se je hotel posvetovati z duhovnim gospodom.

Kaplan Izidor ga je mirno poslušal. «O vašem sinu sem že nekaj slišal», se je spomnil, ko mu je starec potožil svoje nadloge. «Poprej se je menda ukvarjal s Sevčevu Julko, ki je potem nekam izginila...»

Prikimal je ter se pobahal: «Takrat sem razbil, zdaj pa nisem vedel... Oh, taki so otroci!»

100 francoskih frankov za 221-38 do 222-04 Din;
100 češkoslovaških kron za 167-48 do 167-98 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 387 do 389 Din,
investicijsko posojilo pa po 83 do 86 Din.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem mariborskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: debeli voli 6 do 7-50, poldebili voli 4-50 do 5-50, plemenski voli 4 do 4-50, biki za klanje 4-50 do 5, klavne krave debele 3-50 do 6-50, krave za klobasarje 1-75 do 2-50, molzne krave 5 do 5-50, breje krave 3-50 do 4, mlada živina 4-25 do 8 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 16 do 18, II. vrste 12 do 14, meso od bikov, krav in telic 8 do 10, telečje meso I. vrste 25 do 35, II. vrste 12 do 18, svinjsko meso sveže 14 do 25 Din za 1 kg.

ŽITO. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, potisko, po 267-50 do 270 Din; turščičico, baško, rešetano, po 155 do 157-50 Din; oves, baranjski, po 225 do 230; moko «0», banatsko, po 375 do 380 Din.

Kratke vesti

— **Prehod k zlati dinarski veljavi.** Na Vidov dan je bil uveljavljen zakon o denarju kraljevine Jugoslavije in je s tem naša država stopila v vrsto držav z zlato veljavo. S tem je zagotovljena stalnost dinarja, kar je v največjo korist našega gospodarstva in kar bo okrepilo zaupanje inozemstva do nas.

— **Monopol za uvoz in izvoz pšenice, rži in pšenične moke** je uveljavljen v naši kraljevini. Zadevni zakon je podpisal in proglasil Nj. Vel. kralj na predlog ministra za trgovino in industrijo te dni. Promet v državi sami ostane svoboden. Prva točka zakona se glasi, da sta izvoz in uvoz vseh vrst pšenice, rži in pšenične moke izključna pravica države.

— **Važno za vse pridelovalce krme in žita.** Ministrstvo za vojsko in mornarico je razglasilo, da se bo takoj po končani košnji in žetvi začela po vseh garnizijah komisijska dobava krme (sena, ovs, ječmena in slame) naravnost od pridelovalcev. Kmetijski posestniki se opozarjajo na to ugodno priložnost za prodajo kmetijskih pridelkov, pri kateri so izključeni razni posredovalci.

Duhovnik ga je pametno poučil: «Očka, ni prav, da mu vi izbirate nevesto. Dajte mu prosto voljo, sam naj si postelje. Tako vam ne bo mogel očitati, kadar se bo slabo počutil.»

Brezar mu je pritrdil ter se ravnal po njegovem nasvetu. «Pa naj bo v božjem imenu», se je vdal v usodo. «Sam bo trpel, ako bo kaj narobe.»

Ob misli na ločitev od gospodarstva mu je bilo tesno pri srcu. Kako pusto bo v izgovorjenem kotu! Prej je odločal on, zdaj bo ukazovala dekla ter se šopirila na njegovem domu. Sam vrag je premočil Ivana, da se je tako nerodno spotaknil.

Naposled se je odločil: «Dal mi bom kmetijo, ampak naložil mi bom, da bo komaj dihal.»

Svoje mnenje je povedal sinu, ko sta bila sama po večerji. «Ali jo boš res vzeli?» ga je vprašal. «Kako si preudaril?»

«Tako kot sem vam že povedal...»

«Naredi kakor hočeš. Lahko pa še premisliš. Glej, da ne boš butnil v zakon kakor tele ob jasli. Kar bo zavezano na zemlji, bo potrjeno tudi v nebesih. Le zini mi, ako te bo žulil zakonski jarem...»

«Sreče ne pričakujem... Odšla je z Julko ter se ne bo več vrnila...»

Očeta je zabolelo, a mu tega ni hotel pokazati. Delal se je še bolj trdega kot je bil v resnici. Sin je stal pred njim kot pohlevna ovca.

«Kaj bo pa s kmetijo, ako se misliš ženiti?» ga je vprašal po kratkem molku.

— **Sadno drevje po nižani ceni** bo letos odajalo sresko načelstvo v Murski Soboti. Sadno drevje bo prvovrstne kakovosti primernih vrst. Zanimanci naj se čimprej prigrasijo pri svoji kmetijski organizaciji. V poštev pridejo pri do-delitvi samo člani podružnice Kmetijske družbe.

DOPISI

VRHNIKA. Vsak čas zahteva svoje. V današnjem času se hoče vse modernizirati. Prav tako tudi gasilstvo. Za brizgalnami na ročni pogon so prišle motorne brizgalne. Namesto voz za konjsko priprego so stopili v ospredje avtomobili. «Čas je zlato» pravi star pregovor, ki pride posebno pri požarih do veljave. Društvo, ki je navezano le na konjsko priprego, ne more v takem primeru priskočiti takoj na pomoč. Tudi gasilno društvo na Vrhniki se hoče modernizirati. Pod spretnim vodstvom načelnika tov. Jakoba Voljčca se je začela v jeseni akcija za novo motorno brizgalno in tovorni avto. Pomladi letos smo se obrnili z vljudno prošnjo na vse občane, zavarovalnice in oblasti, da nas pri tej akciji finančno podprejo. Uspeh je bil zadovoljiv kljub temu, da nekateri še niso izpolnili svoje dolžnosti. Odbor je naročil v Strojnih tovarnah in li-varnah v Ljubljani motorno brizgalno za 36 konjskih sil, ki je bila na letošnjem velesejmu razstavljena. Po zaslugi g. Josipa Jelovška smo prišli tudi do avtomobila. Karoserijo nam je mojstrsko izdelal in preuredil blagajnik tov. Franc Žitko, kolar na Vrhniki. Potrebna kovaška delo pa je z vso skrbnostjo izdelal tov. Jakob Leskovec, strojnik pri g. Josipu Jelovšku. Obema se pri tej priliki iskreno zahvaljujemo. Slovensna blagoslovitev bo 5. julija, združena z zletom vrhniške gasilske župe. Spored: Ob 1. popoldne zbiranje članov pred gasilnim domom na Vrhniki. Ob 2. litanije v župni cerkvi sv. Pavla. Ob 3. slovesna blagoslovitev novega orodja, ki jo bo izvršil stolni kanonik g. dr. Mihael Opeka. Slavnostni govornik bo naš dragi rojak, bivši zvezni tajnik in soustanovitelj Jugoslovenske gasilske zveze, g. Janko Hojan. Iz prijaznosti bosta sodelovala pri svečanosti moški pevski zbor pod vodstvom pevovodje g. Gruma in pa Godbeno društvo. Vabimo sosednja društva, cenjeno občinstvo in vse prijatelje gasilstva, da pohite v nedeljo 5. t. m. na Vrhniko in tako počaste požrtvovalno in nesebično delo.

«Ne vem, kako boste ukrenili», mu je počasi odvrnil.

«Tako, da bo prav. Jutri že lahko urediva. Dal mi boš hrano in stanovanje, pa pet tisoč v gotovini. Ob letu mi boš vse izplačal.»

«Oče, veliko je, veliko!» Ivana je kár pogrelo. «To je več kakor polovico kmetije...»

«Kar sem rekel, sem rekel. Pogajala se ne bova. Ali hočeš, ali nočeš?»

«Moram», je vzdihnil. «Vem, da ne bom nikoli srečen...»

Drugi dan sta opravila pri sodišču. Ivan in Franca sta se oglasila v župnišču in naročila oklice. Gospod Izidor se je oddahnil. Zopet bo odpravljeno grdo pohujšanje, ko ju poveže pred oltarjem.

Ivan se je poslavljajal od nesrečne mladosti. Odpiralo se mu je resno življenje — resna moška doba. Ob tem velikem trenutku se je ustavil kakor na razpotju in gledal nazaj v preteklost. Marsikako nerodnost je zapazil, marsikaj bi bilo lahko drugače. Zamahnil je z roko in vse je izginilo, samo Sevčeva Julka je ostala. Sramoval se je samega sebe, ker jo je tako naglo pozabil. Vsa je bila objokana, nobene besedice ni spregovorila. Oh, koliko očitkov je bilo v njenem molčanju!

Franca se je preselila k Punču na Samoto, kjer je ostala do poroke. Tako je zadostila predpisom, ki branijo ženinu in nevesti skupno bivališče. Seveda je podnevi gospodinjala pri Brezarju, na Samoti je samo prenočevala,

POLJANSKA DOLINA. Dne 8. septembra bo 35 let, ko smo videli v dolini prve sokolske kroje. Bilo je ob odkritju spomenika bratoma umetnikoma Šubicema. Bilo jih je pet in med temi kot starosta najstarejšega sokolskega društva v Ljubljani pokojni dr. Tavčar. Kaka izprememba od tedaj. V dolini sami imamo danes dve sokolski društvi; če privzamemo še Ziri, pa tri in eno sokolsko četo. V nedeljo 19. t. m. bo imela dolina veliko sokolsko slavnost. Ta dan bo v dolini ne pet, ampak sto in še več sokolskih rdečih srajc in poleg še lepo število čvrstih deklet Sokolic. Ta dan razvije Sokol v Gorenji vasi-Poljanah svoj društveni prapor. Kumoval bo praporu sam ban g. dr. Drago Marušič. Podrobnejši načrt prireditve bo zadnji teden pred slavnostjo objavljen v listih. Obveščamo o tem že zdaj vsa sokolska društva in Sokolu naklonjeno občinstvo, da prihitijo omenjeni dan na našo slavnost v Gorenji vasi. — Letos je bila prav obilna košnja in krma se je spravila po večini že vsa in v najboljšem stanju. Če bo še jeseni otava tako dobro uspela, kar se sme upati, ker je dež tako blagodejno napojil po košnji travnike, bo za živino najbolje preskrbljeno. — Hudih neviht, hvala Bogu, do zdaj še nismo imeli. Upamo, da nam bo prizaneseno!

DRAMLJE. Osem milijonov dinarjev škode je povzročila toča samo v občinah Dramljah in Šmartnem v Rožni dolini in v delih sosednjih občin Sv. Jurija ob južni železnici in Velike Pirešice. Škoda je bila uradno ugotovljena. Prebivalstvo je tem huje prizadeto, ker je prišla nesreča tik pred žetvijo. V Celju se je ustanovil odbor za pomoč in prosi vsa blaga srca, naj po svojih močeh prispevajo k omiljenju velike nesreče. Vsak dinar bo hvaležno sprejet. Zbrani prispevki naj se pošiljajo na račun odbora Celjski posojilnici v Celju.

ŠMARTNO OB PAKI. Dne 28. junija je toča tukaj vse zdrobila. Vsi pridelki brez izjeme so izgubljeni. Ljudstvo je obupano in ne ve, kako naj se izogne pomanjkanju. Najhuje je prizadet Veliki vrh. Pomoč je nujno potrebna!

VELIKE RODNE PRI ROGAŠKI SLATINI. (Smrt na kosa.) Dne 26. junija smo spremisljali k večnemu počitku Elizabeto Hernausovo, staro 78 let. Pokojnično življenje je bila sama muka, vendar je svojo usodo junaško prenašala, vdana v božjo voljo. Pogreba bi se udeležilo še več ljudi, če ne bi bilo neprilike. Pogreb je bil napovedan ob 7. zjutraj, duhovščina pa je

O sreči ji je Punč neprenehoma govoril. Vse najboljšo je privoščil svoje rejenki. «Vidiš, kako se je lepo izteklo», ji je delal veselje. «Bog te je pogledal skozi največje okno.»

Nevesta pa ni bila popolnoma vesela. Nekaj jo je natihoma skrbelo. Pa ni vedela, odkod se ji vsiljuje bojazen. Morda se je bala, da bo prezirana in zaničevana. Ali pa ji je zadovoljstvo grenila zavest, da ni izbrala prave poti iz devilstva v materinstvo.

Poroka se je vršila tiho brez rajanja in svatov. Najela sta jutranjo mašo, cerkovnik jima je bil za pričo. Prostorna farna cerkev je bila prazna, nihče ni prodajal zija. Po končanem opraviilu sta zavila proti domu. Zenin brez šopka in nevesta brez venca — nič se ni poznalo, da gresta od poroke. Francka je bila pač nekoliko zgovorna; rada je iztegnila roko, na kateri se je svetil poročni prstan. Ivan pa jo je težko potegnul iz žepa, kadar ga je kdo srečal ali dohitel.

Stari Brezar se je umaknil v popolno zatišje. Nič več se ni vtikal v gospodarstvo, dasiravno ga je Ivan še vedno prosil za nasvete. Vselej mu je odgovoril: «Naredi kakor hočeš. Samo to glej, da mi boš ob letu izplačal.» Ob vsaki priložnosti je ponovil to zahtevo.

(Dalje prihodnjč.)

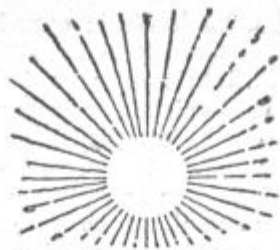
**Postani in ostani član
Vodnikove družbe!**

prišla že kmalu po 6. uri. Prosimo duhovščino, da se drugič točno drži ure. Pokojnici blag spomin!

ŽETALE. (Smrtna kosa.) Zopet so se oglasili žetalski zvonovi in naznanili žalostno vest, da je v Vodulah, občina Čeremožiše, umrl naš Kores Gašper, kmet vinogradnik in cerkveni ključar romarske cerkve pri Mariji tolažnici. Zbolel je za rakom in jetiko ter šel iskat zdravja v bolnico v Celje. Pa je bila vsaka pomoč zaman. Zatisnil je svoje trudne oči v Celju dne 20. junija zvečer. Spavaj v miru, vrl tovariš in dober kmetovalec tam v prijaznem Celju! Ohranimo te v dobrem spominu! — V Vodulah je letos zahtevala smrt že tri može. Prvi je bil naš vrl Matevž Stopišek, drugi njegov sosed Gašper Pulko, kateremu je baš sedaj umrl Kores govoril krasne besede v slovo.

BUNČANI NA MURSKEM POLJU. Tukajšnji trgovec g. Netko Vidmar je dobil razne poškodbe na nogah. Zatekel se je v ljubljansko bolnico, pa je čez nekaj dni umrl. Blag mu spomin! — Ozimna in jara setev kažeta zdrav razvitek, kar je pospešil vedno pravočasni in pohlevni dež. Upati je, da ne bo zaman naša prošnja k nebu: «Daj nam danes naš vsakdanji kruh!» Up naš je tudi sadje, ki je bujno cvetelo. Živimo v času gospodarske krize. Cene svinjam in kmetijskim pridelkom padajo dan za dnem. Odkod naj jemljemo denar za davščine in oblike in kako naj odstranimo vzroke krize? Pomoč bi bila v tem, da bi se na istih površinah doseglo več pridelkov kakor do sedaj in da bi bil pridelek tudi po kakovosti boljši. Ta cilj pa dosežemo le z gnojenjem. Umetnih gnojil dandanes ni lahko nabavljati, zato so čudni mnogi gospodarji, ki puščajo dragoceno gnojilo gnojnico iztekati v obcestne jarke, da se tam izgublja, po vrhu pa je še zdravje in kvar. V občini ne beležimo niti enega umetnega gnojilščiča. Čeprav se je dobivala podpora. Kaj nam pomaga, če sledimo pouku o umetnem kmetovanju, praktično pa teh naukov ne izvajamo. Kmetijski odbor naj bi s pomočjo odobrenih bavninskih prispevkov pripomogel k splošnemu napredku kmetijstva. — Hudo staljšče ima tudi občinski odbor. Dosti dela je treba na raznih občinskih cestah. Če pa ljudi opominja, da bi se s tlako kaj naredilo, je več nasprotovanja kakor dobre volje.

RAČNA. Po 14 dnevih suše smo vendar dobili zopet dež in to dvakrat. Struga Sice je bila že skoro čisto suha. — Ob koncu šolskega leta

Dobrota ob vročih dnevih →

je, če si umijete glavo z Elida Shampooom. Lasje se Vam ne samo dobro izperejo . . . ampak Vam ostanejo tudi lepi in zdravi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

so imeli otroci vidovdansko prireditev z deklamacijami, petjem naše himne «Bože pravde», «Lepe naše domovine» in drugih pesmi in z igro «V kraljestvu palčkov». Vse to pa pod vodstvom učitelja g. Čuka. Prireditev je prav lepo uspela. — Pri župniku g. Kogovšku je nekdo ukradel večjo množino svinjskega mesa. Upamo, da bodo tatovi kmalu za zamreženimi okni.

DOMAČE NOVOSTI

* **Veličastna sokolska manifestacija ob Jadrinu.** Na Vidov dan in na praznik so bile v Splitu velike sokolske svečanosti. Jadranski sokol iz vardarske banovine, ki so prinesli s srednješolske mladine, ki so mu sledili nastopi vojske in mornarnice 20. in 21. junija, dočim je bil glavni zlet določen za 28. in 29. junija. Na zlet so pripeljali številni vlaki in parniki ogromne množice Sokolov, Sokolic in drugega občinstva iz vseh krajev države. Mnogo je bilo med njimi kmetskih Sokolov. Tako so prišli kmetski okoli iz vardarske banovine, ki so prinesli s seboj zemljo s Kosovega in Kumanovega in jo pustili na obali Jadranskega morja. Telovadni nastopi na Vidov dan, pred katerimi je bila odposlana Nj. Vel. kralju Aleksandru udanostna brzojavka, so prav lepo uspeli. Lep je bil prizor, ko je bil izročena splitski sokolski župi nov prapor, dar Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Na praznik dopoldne so se zbrale na zletišču nepregledne množice in je krenil po mestnih ulicah veličasten sprevod, v katerem je bilo 55 praporov in 19 sokolskih godb.

* **Proslava 140letnice osnovne šole v Cerkljah pri Kranju** se je vršila preteklo nedeljo, na Vi-

dov dan. Obenem je bilo odkritje spominskih plošč skladatelju Davorinu Jenku in slovitemu dramskemu igralcu Ignaciju Borštniku. Slovesnosti so se udeležili gostje iz raznih krajev Slovenije. Svečanost se je pričela že zjutraj z mašo v župni cerkvi. Po maši so se udeleženci podali pred šolo, kjer se je izvršilo na njej odkritje novega napisa: Davorin Jenkova narodna šola. Pri odkritju je imel lep govor o pomenu svečanosti in o prosvetnem razvoju župnije šolski upravitelj gosp. Lapajne. Nato so razvili novi šolski prapor, ki mu je kumovala gospa Julka Lapajnetova in jo je zastopala njena hčerka gospodična Anda. Nj. Vel. kralju je bila odposlana udanostna brzojavka. Prav zanimiv je bil ogled šolske razstave, nameščene v petih šolskih sobah. Na razstavi so se videli tudi redki zgodovinski predmeti. Popoldne sta se slovesno odkrili spominski plošči slovečih cerkljanskih rojakov, skladatelja Davorina Jenka in dramskega igralca - umetnika Ignacija Borštnika.

* **Vlada za oškodovane kmete.** Ker je te dni razsajalo v nekaterih naših krajih hudo neurje in so nevihte napravile veliko škodo, je zahteval minister za kmetijstvo od vseh referentov, naj mu predložijo poročila o provzročeni škodi. Minister se je pobrigal za odobritev izrednih kreditov za nujno podporo poškodovanim krajem. V krajih, kjer je to potrebno, se bo dajala prebivalstvu tudi prehrana, v drugih krajih pa podpora v semenju uničenih pridelkov.

* **Vdova predsednika Wilsona v Jugoslaviji.** Kakor poročajo iz Dubrovnika, bo v bližnjih dneh prispela tjakaj vdova predsednika Zedinjenih držav Severne Amerike Wilsona. V Dubrovniku ostane nekaj dni, potem pa odpotuje v Poznanj, kjer bo na povabilo slavnega poljskega glasbenika in državnika Paderewskega pri-

Ivan Albrecht:

Jeza usode

Lotar je tako silno truden, da se mu ne ljubi niti vstati; samo sede z lahnim naklonom malomarno pozdravi ljubko pojavo. Niti govoriti se mu ne ljubi, ko je itak vse brez pomena in se življenje suče po svoje, pa naj se kdo še tako oteplje in skuša toku razvoja dati nadih svoje osebnosti.

«Čisto tako seveda ni», mu z besedo vpade v misli srebrn glas in Lotar čuti, da ne more biti to nihče drugi kakor gospodične Lelija. Kadar koli je kaj slišal praviti o njej, si je vedno mislil, da je morala imeti vprav tako čist, nežen glasek. In tudi poteze na obrazu so iste, kakor si jih je bil vedno mislil Lotar, vse bolj nežne kakor na sliki.

«Brez dvoma je človek na svetu zato, da izpolni vrzel v krogotoku večnega presnavljanja, kako pa jo hoče izpolniti, je njegova stvar», nadaljuje gospodična Lelija in smehljuje gleda Lotarja, k je nekoliko v zadregi, ko spozna, kako natanko mu gleda nenadna družica v dušo. Sam ne ve, kako je prišlo do tega, ali naenkrat je ves v njeni oblasti. Kakor da sta večer za večerom predsedala skupaj v pogovorih, se mu zazdi, in kakor bi to bilo zdavnaj nekoč, v nekšni doslej neznanu prošlosti, pa mu je tem ljubše, da se je družica po tolikem času spet vrnila.

«Da,» pravi Lotar, «mogoče imaš prav, Lelija — (Tako ljubko in tako zvonko se mu zdajci zazdi to ime!) «Samo pri nas je vse narobe, hočem reči: v moji duši je vse podrto in brez temelja. Jaz sem drevo brez korenin, Lelija, in bi najrajši omahnil kam v brezbrežnost, da bi me ne bilo več, razumeš, da bi utopil svojo zavest v nezavedni nič —»

«Sanje, Lotar, sanje, neumne, brezplodne sanje, ti pravim», zvončklja mamljivi glas, «Kar je rojenega in v življenje vzdrاملjenega, nikoli več ne izgine. Obliko lahko izpremeniš, a pezi ne ubežiš! Ničevosti je mnogo, ničta ni!»

«In tudi zlu ne ubežim?»

«Zlo, prijatelj, je senca dobrote. Ne ubežiš mu, nikakor ne, toda strupeno ostrino mu lahko odvzameš, da bodo rane, ki jih seka meč hudobije, zdravilne, ne pa pogubne.»

«Angel si, Lelija —»

Lotar bi jo rad pobožal po lepi, belorožni roki, toda gospodična se previdno odmakne.

«Ni treba tako, prijatelj! To človeka samo zaslepi in uklene —»

Njen obraz zasenči mehka otožnost in oči so zdaj kakor dve potočnici v rosi.

«Ali te je —?»

Karajoč pogled mu zabrani vprašanje.

«Oprosti, Lelija, saj nisem hotel pasti radovednosti, samo tako grenka se mi zdi tvoja zgodba, tako trpka in skrivnostna —»

«Seveda, ker jo poznaš samo v zverženih okraskih ustnega sporočila. Kar je kdo doživel, ni pozneje nikoli več grenko in trpko, ampak vse zgolj neizbežna nujnost, a nujnost je vedno lepa, ker služi svetovnemu redu.»

«Tega ne razumem popolnoma,» prizna Lotar, «vendar se mi zde tvoje besede kakor božanje doslej neznane melodije; zato tudi sodim, da govoriš prav in iz notranje potrebe, pa ne morda zaradi olepšavanja.»

Lelija se razvedri:

«Olepšavanje pri nas ni več, dragi moj. In ker ga ni in ker vidim, da ti utegne biti potrebno, ti sedaj razodenem svojega življenja povest.»

Lotar se zgane in ves zadržti. Kar si je želel v svojih najbolj skritih mislih, česar se ni upal niti v najzaupnejšem kramljanju nikomur priznati, to mu bo zdaj razodeto.

Oj, življenje gospodične Lelije! Dejali so, da je skrivaj ljubila preprostega kmetskega mladeniča, ki ga je videla, ko je prihajal na tlako. Njen oče, ponosni grof, ju je nekoč zasačil. V blaznem srdu jo je pograbil in treščil skozi okno v prepad. Vsem, ki so videli ta strašni izbruh očetovega srda, je od groze zastajala kri, ko pa se ozro v globino, kjer naj bi bilo obležalo razbito Lelijino truplo, se jim smehlja Lelija sama s pečevja. Dva angela razprostrata krila in na tej nebeški pernici plove Lelija nazaj v grad ter stopi pred očeta:

sostvovala odkritju spomenika pokojnemu Wilsonu.

* **Huda nezgoda motociklista v Košakih.** Te dni se je vozil na motornem kolesu 24letni ključavničar Jakob Gačnik iz Ceršaka pri St. Ilju proti Mariboru. Zaradi močno razmočene ceste je v Košakih izgubil oblast nad motorjem in padel v obcestni jarek, kjer je obležal z zlomljeno levo nogo. Takoj pozvana reševalna postaja je ponesrečenca odpeljala v splošno bolnico.

* **Nezgod v železniških delavnicah.** V delavnicah državne železnice v Mariboru zaposlenemu 18letnemu kovaškemu pomočniku Evghenu Laporniku je med delom priletel v trebuh velik drobec jekla in se mu tako zaril v drobovje, da so ga morali na odredbo železniškega zdravnika z reševalnim avtom prepeljati v splošno bolnico.

* **S koso v koleno.** Pred dnevi je hotel skočiti na kolo, na katerem je imel pritrjeno koso, 33letni posestnik Štefan Četina iz Podloga pri Sv. Petru v Savinjski dolini. Ko je dvignil nogo čez sedež, se je zadel v ostrino kose in se močno urezal v levo koleno. Poiskati je moral pomoč v celjski bolnici.

* **S kropom se je polila.** Posestnikovi ženi Mariji Ovnovi iz Velike Loke se je pripetila huda nezgoda. Nesla je na glavi škap vrele vode v hlev. Tik pri vstopu v hlev se je škap razsul in je nesrečnico krop oparil po vsem telesu. Ovnova je bila prepeljana v ljubljansko bolnico.

* **Dve smrtni nesreči pod Pohorjem.** Nedavno zvečer sta vozila Jože Črnc in Ivan Lamut voz stavbnega lesa iz gozdov pri Sv. Martinu na Pohorju v Slovensko Bistrico. Črnc si je za silo uredil sedež tako, da je podložil konjsko odejo in sedel na širšem koncu ojesa. V strmini blizu Gornjega Prebukovja pa mu je podvita odeja delno zdrknila na tla in se zamotala v prednje kolo. Z odejo vred je potegnilo pod voz tudi nesrečnega voznika Črnca. Obe kolesi sta mu zdrčali poševno preko prs in vratu in ga stisnili ob trdo cesto s tako silo, da je obležal na mestu mrtev. — Že dan poprej pa se je odigrala žalostna kmetske matere. V Kalšah je na porodu izkpravela posestnikova žena Marija Podlesnikova. Nekako opoldne je rodila krepkega sinčka brez vsake pomoči. Domačini so jo našli zvečer v postelji mrtvo. Nesrečnemu možu zapušča pet otrok. Taki primeri na našem Pohorju niso redki, saj nima niti ena občina svoje babice.

* **Huda nesreča na cesti.** Nedavno se je mudil po opravkih v Kranju trgovec Frane Lombar,

doma v Trsteniku. Po izvršenih opravkih se je vsedel na svoje motorno kolo in odrinil proti domu. V bližini Kokric, kjer se križa cesta Naklo-Trstenik, ga je doletela huda nesreča. Ko je privozil izza ovinka, je zagledal, da mu prihaja po levi strani nasproti voz, na katerem je sedela neka kmetica. Ker je vozil počasi in na pravilni strani in mislil, da bo konj zavil na desno, ni uporabil zavore. V zadnjem trenutku pa se je hotel sam izogniti, a bilo je prepozno. Z zadnjim blatnikom se je zadel ob voz. Nenadni sunek ga je vrgel raz motorno kolo in padel je tako nesrečno, da je dobil poškodbe po telesu, si zlomil dvakrat desno nogo in si raztrgal obleko. Motor pa je odletel v jarek in se precej razbil. Ponesrečenca, ki je obležal na cesti, je zdraviliški avto z Golnika, ki je kmalu nato privozil mimo kraja nesreče, odpeljal na Golnik. Službujoči zdravnik mu je nudil prvo pomoč, nato pa so ga z istim avtomobilom odpeljali v ljubljansko bolnico.

* **Huda nesreča pri obiranju češenj.** Te dni je 20letna hči posestnika Šibilje z Mestnega vrha nad Sevnico obirala češnje. Nesreča je hotela, da je mladenki spodletelo. Padla je in se nataknila na spodaj stoječo leseno ograjo. Kol se ji je zapičil od zadaj v telo. Močno krvavečo so pripeljali domači k sevniskemu zdravniku dr. Mušiču. Odpeljati so jo morali v bolnico v Krškem.

* **Nočni požar pri Slovenjgradcu.** Pri posestniku Matevžu Ferdinu v Legnu je nastal v pozni noči požar. Čeprav so bila gasilna društva iz Starega trga, Slovenjgradca in Smartna kmalu na kraju nesreče, je vendar medtem že zgorela stanovanska hiša in so se gasilci morali omejiti samo na varovanje sosednjih poslopij. Posestniku Ferdinu je razen živil in hišnih potrebščin zgorela tudi vsa obleka. Rodbina si je rešila le golo življenje.

* **Strahovito neurje s točo na Dolenjskem.** 25. junija zvečer so se pričeli po soperici nad vso krško okolico kopičiti na nebu težki oblaki. Kmalu je nastala strahovita nevihta. Med tulje-

njem viharja je pričela padati kakor kurja jajca debela toča, ki je uničila vse nade kmetovalcev. Toča je neusmiljeno klestila dolgo v noč in uničila vse, kar je ostalo od zadnjega neurja. Uničena je vsa letina, krompir je razbit in stolčen, sadje okleščeno, zlasti pa so trpeli vinogradi, ki jih je v treh krajih mnogo. Kjer ni uničevala toča, tam je rušil vihar, ki je ruval in lomil drevje. Od nevihte so najbolj prizadeti kraji Raka, Bučka, Velika vas, Rimše in okolica Svetega Križa. Cesta, ki vodi skozi gozd v Krško, je bila polna polomljenih vej in debel. Ubogi kmetje so popolnoma obupani in ne vedo, kaj početi. Škoda je ogromna in je pomoč nujno potrebna.

* **Samomor v novomeški postajni čakalnici.** Mlad neznanec je prišel te dni na novomeško postajo in odšel v čakalnico III. razreda, kjer je legel na klop. Nekako čez uro pa je odjeknil iz čakalnice strel. Službujoči železničar je našel na klopi hropečega tujca vsega v krvi. Poleg njega je ležala pištola. Železniško osebje je ranjenca hitro prepeljalo v kandijsko bolnico. Tam je ves dan ležal v nezavesti, zvečer pa je umrl. Preiskava je dognala, da je nesrečnik 26letni šofer Tomo Poljak iz Sošic onstran Gorjancev. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

* **Smrtna nesreča na Dravi.** Pred dnevi zvečer sta nameravala 26letni Josip Dvoršak in 20letni Ervin Motzer, oba mizarska pomočnika v Mariboru, preizkusiti čoln, ki sta ga sama zgradila. Že od pomladi sta porabljala ves svoj prosti čas za gradnjo čolna. Usodnega dne pa sta delo dokončala in sta spustila čoln na Dravo. V veseljem razpoloženju sta se odpeljala do sredine reke. Tu sta pa hotela preizkusiti še trdnost čolna na ta način, da sta ga začela zibati semintja. V tistem trenutku se je čoln obrnil in oba, Dvoršak in Motzer, sta izginila pod vodo. Dvoršak, ki je bil dober plavač, je pograbil potapljaškega se tovariša, ki ni znal plavati, in ga vlekel s seboj do železniškega mostu. Tu je ves upehan obnemogel in izpustil tovariša, ki so ga objeli deroči valovi. Z nadčloveškim naporom se je ves izmučeni Dvoršak komaj rešil iz objema smrti, ki mu je pretela. O nesreči so bili obveščeni takoj nekateri kopalci in čolnarji, ki so mogli rešiti le čoln in ga izlekel iz Drave.

* **Naiden utopljenec.** Iz Kamnika pišejo, da je ugotovljeno ime utopljenca, ki so ga nedavno našli. Je Franc Škerlep iz Depalje vasi pri Domžalah. Mož je bil prevžitkar in je pred dnevi pro-

Dr. Jože Rant

v Skofji Loki

zopet redno ordinira

za zobno zdravništvo, čeljustno kirurgijo in ortodontijo.

«Tvoji jezi in božji volji je zadoščeno, ljubi oče, ljubezni moji pa ni in ne bo, dokler se ne dopolni nad enako nedolžnim bitjem isto, kar si bil namenil meni!»

In kakor izreče, se Lelija mrtva zgrudi na tla, očeta pa se loti obup in divji kes. V brezumni žalosti si puli brado in lase ter strahotno preklinja sebe in ves svoj rod, naposled pa se sam vrže v prepad, kjer nespokorjen in nič z Bogom spravljen izdahne svojo dušo.

Tako pozna Lelijino zgodbo Lotar.

Kako mu jo bo povedala Lelija?

O, Lelija že govori:

— Kakšno je bilo moje življenje? Tlačanskih sinov nisem dosti poznala, kaj šele, da bi bila katerega ljubila! Ljubila sem cvetke na polju, ptičke, ki so mi hodile gostolet na okno, ljubila sem rožno zarjo mladih juter in svojo cvetočo mladost. Ljubila sem krotko vdane oči materine, junaške in koprneče pesmi, ki so jih prepevali pevci po grahah, ljubila skrivnostne zgodbe, ki sem jih slišala praviti o Bogu in njega izvoljenih, pa tudi take, ki so pravile o kraljestvu teme in njegovih služabnikih, potlej bajke, prijetno oživljajoče gozde in loze in trate, studence in reko, ki se srebrni med lesovi in polji. Vse to, vidiš Lotar, sem ljubila, kakor mi je zarekovala moja nedotaknjena mladost.

— Takrat je prišel k nam v obiske vitez Rajmund s soprogo in sinom, zalim Rupertom. Kalor mlad topol je bil Rupert. Ni še bila pri nas

gospoda teden dni, ko sem že spoznala, da mi bo težko živeti brez njega. Kjerkoli sem bila, so ga iskale moje oči. Tudi on me je rad videl in mi sladko govoril; kadar sva bila sama, me je celo večkrat prijel za roko in pričel drhteti in rdeti, da sem mu nekoč nazadnje omamljena omahnula na prsi in so se najina usta strnila v poljubu. Potlej je vitez Rupert najprej povedal svojemu očetu, gospodu Rajmundu, kako sem mu pri srcu, nato pa me je gospod Rajmund v sinovem imenu zasnubil. Moj oče je pristal in videti je bilo, da je takega razvoja celo vesel. Gospoda je podaljšala bivanje pri nas in z velikimi slavnostmi smo praznovali zaroko.

— Vse je bilo natančno določeno, česar je bilo treba glede poroke, in tudi poročni dan, ko se je gospod Rajmund s svojimi poslovi. Na večer pred odhodom sva sedela z ženinom na vrtu in sanjarila. Ves grad je že zdavnaj spal, ko se midva le še nisva mogla ločiti. In bila sem njegova, predno se je predramilo jutro.

— Slovo ni bilo žalostno, ker sem vedela, da bo ločitev le kratka, šele potem, ko je bila gospoda že odšla, se me je začela lotevati otožnost. Z očmi nisem mogla več iskati Ruperta, pa sem zato najrajši sedela v pohajala po krajih, ki so bili njemu najljubši, posnemala sem nekatere njegove kretaje in celo besedam sem dajala poudarek, s kakršnim jih je bil izgovarjal on. Mati se mi je blaženo smehljala, oče pa me je gledal z neko čudno mehko, ki me je začela vznemirjati; kajti moj oče je bil po naravi vse bolj

tršat kot mehak. Celu bati sem se začela očeta in umaknila sem se v jugozapadne sobe z razgledom proti reki. Slonela sem nekoč pri oknu in strmela v globino. Saj poznaš, Lotar, tisti divji prepad na jugozahodni strani, kjer je videti grad kakor orlovska gnezdo na ostro odrezanem pečevju. Tam sem slonela in se vdajala sanjam, kakršne so pač najljubše sleherni nevesti, ko vstopi moj oče. Zakaj tako samevaš, Lelija — mi pravi. Ali te nič več ne mika družba? Če hočeš pojezdiva malo na sprehod.

— Nič mi ni do tega, oče — sem odvrnila — saj boš razumel, da so mi zdaj najljubša družčina sanje, ki nemoteno razgrinjajo srečo pred menoj.

— Ali si res srečna, drago dete? me poboža oče po laseh in nekaj tako bridkega se zasveti v njegovih očeh, da ne morem vzdržati tega otožnega pogleda. Vsa zbegana povestim oči in čutim, kako mi sili kri v glavo, ko mu priznam, da je zdaj Rupert edina moja misel. Teda, dragi moj Lotar, joj, tedaj! Oče se strese in me objame, da komaj diham. Tik pred mojimi gore njegove oči in blazne besede se mu trgajo iz ust. Ne, to ni očetovski objem, to je zmagujoča strast moža, ki si jemlje ženo! Vse trepeče v meni od groze in kakor pijana sem, ko se mu končno iztrgam iz objema. Oče, moj oče! On se opoteče. S prsti obeh rok si rije po laseh in oči se mu vrte, kakor da je obseden.

(Dalje prihodnjic.)

dal še nekaj gozda. Zato so našli pri njem toliko denarja. Bil je živčno slaboten.

* **Požar po streli.** V Dobrenju pri Pesnici je v sredo dne 24. junija predpoldne strela iz malega oblaka udarila v gospodarsko poslopje bratov Kersnikov. Zgorelo je vse, tudi premičnine in novo seno.

* **Požar pri Kandršah.** V soboto je zgorela hiša posestniku Antonu Stenku na Trati, občina Kandrše. Ogenj je nastal najbrže zaradi tega, ker so se vnele saje v dimniku. Družina je rešila iz plamenov le golo življenje, vse drugo je zgorelo.

* **Lokomotiva usmrtila otroka.** Pri Rimskih toplicah je mariborski osebni vlak, ki odhaja iz Celja okrog pol 20., povozil do smrti otročička železniškega čuvaja. Otrokova mati je omedlela, ko je videla, da je njeno dete mrtvo. Otročiček je bil star šele dve leti.

* **Smrtna nesreča z motorjem.** V nedeljo dopoldne se je v Slivnici pripetila huda nesreča. Neki mladenič si je izposodil motorno kolo in povabil s seboj tudi 50letnega posestnika Ivana Blatnika iz Frama. Sprva je bila vožnja lepa. V Slivnici pa se je dogodila nesreča, ko se je vozač hotel izogniti nekemu kolesarju. Zavozil je namreč preveč na desno in se zaletel v brzovjavni drog, kamor je treščil z glavo posestnik Blatnik Ivan, ki si je prebil lobanjo in obležal krvaveč poleg motorja. Prepeljali so ga takoj z reševalnim avtomobilom v bolnico, kjer pa je ponoči podlegel poškodbam.

* **Strela ga je oplazila.** Posestnik Tone Grošelj z Izanske ceste v Ljubljani je bil na travniku v bližini Koslerjeve pristave. Tam je kosil, ko je začelo treskati. V bližino je udarila strela, ki ga je omamila in ožgala po obrazu, vendar ga smrtno nevarno ni poškodovala.

* **Samomor nesrečno zaljubljenega fanta.** Te dni se je zastrupil z mišnico v Marenbergu Alojz Rajšp, rojen v Vurbergu, pristojen v Jakobski dol, konjski hlapec pri usnarju in posestniku Mihi Moškoni. Alojz Rajšp je imel že dalje časa ljubavno razmerje z neko deklo, ki mu je tudi vračala ljubezen. Zadnje čase pa sta se nekaj sprla in deklo ga ni več maralo. To pa je nesrečnega, komaj 27 let starega mladeniča, tako potrla, da je segel po strupu.

* **Smrtna nesreča v železarni.** Pred dnevi se je pripetila v železarni Kranjske industrijske družbe na Jesenicah huda nesreča, katere žrtev je postal 52letni Franc Klinar, namestnik generatorskega kurjača, stanujoč na Javorniku. Kako se je nesreča pripetila, ni točno znano, domneva pa se, da mu je pri delu udaril plin v obraz in ga omamilo, da je padel v nezavest. Potem je nastopilo zastrupljenje notranjih organov in je Klinar umrl.

* **Deset let robije za vlome.** Poklicni vlomilec, 47letni brezposelni krojač iz Kosez pri Vodichah na Gorenjskem, Ivan Pavlič, se je te dni s svojimi štirimi tovariši zagovarjal pred ljubljanskimi sodniki. Pavlič je star tip zločinca. Ze pred vojno je bil pravi klatež in je sedel po raznih kaznilnicah. Zdaj ima na vesti dvanajst vlovov. Obsojeni so bili: Ivan Pavlič na deset let robije, Ivan Meserko na dve leti robije in v nadaljnje pridržanje v zaporu za dve leti, Ivan Skapin na dve leti in šest mesecev robije in v izgon iz države, Ivan Kosirnik in Stanko Jereb vsak na dve leti robije.

* **Velik vlom v Celju.** V ponedeljek med 18. in 22., ko se je vršila na Glaziji velika sokolska telovadba in za njo veselica, je neznan vlomilec krabil odsotnost znanega celjskega sokolskega delavca gosp. Alojzija Jerina, stanujočega v hiši Celjske posojilnice na Kralja Petra cesti in vlomil v zaklenjeno stanovanje. S silo je odprl v sprejemnici predal pisalne mize in odnesel iz njega srebrno žensko uro z zlato verižico, zlat svinčnik, zlato žensko uro na masivni zlati zaplestnici, 2 zlati ženski ovratni verižici z 2 zlatima obeskom, 2 zlata poročna prstana, 2 manjša zlata otroška prstana s kamni, srebrno žensko zaplestnico, par zlatih ženskih uhanov s koralami in otroško koralno ovratno verižico, vse skupaj vredno 5915 Din. Nato je vlomilec odšel še v

spalnico, kjer je iz nočne omarice vzel 6000 Din vredno dvookrovno zlato moško uro. Gosp. Jerin trpi skupno 10.915 Din škode. O tatu zaenkrat še ni sledu.

* **Drzen vlom pri belem dnevu.** Naselje Mrežnik leži med Ljubežem in Veliko gobo. V Mrežniku ima tudi 60letna Tomaževa Franca svojo hišico. Dne 22. junija je sušila krmo na senožeti. Med tem časom sta dva neznanca vlomila v hišo in pobrala perilo, obleko in denar. Ko sta dva posestničininih delavcev opazila, da neznanca odnašata iz hiše eule, se je začel za njima lov z gnojnimi vilami. Tatovoma se je posrečilo pobegniti v gozd.

* **Tri leta za uboj.** Pred malim senatom mariborskega sodišča se je moral zagovarjati kmetski fant France Jaklovič zaradi uboja, izvršenega v vinjenem stanju. Dne 5. aprila je skupina kmetijskih fantov iz Gaberij popivala v gostilni pri Zupanu v Dolnjem Lakošu v Prekmurju. V gostilni je nastal prepir, pozneje na cesti pa pretep. Peli so koli, na bojišču pa je obležal s prebito lobanjo Jože Nedeljko, katerega je udaril Jaklovič s kosom plota tako močno, da je poškodovanec po tridnevni mukah izdihnil. Jaklovič je prejel tri leta težkega zapora.

* **Zastrupitev ljubice pred sodniki.** Pred senatom petorice okrožnega sodišča v Mariboru se je zagovarjal 24letni posestnikov sin Mihael Horvat iz Gornje Lendave zaradi umora in obrekovanja, ker je marca letos v Vidoncih dal svoji ljubici Veroni Kerečevi strup za odpravo plodu in je Verona umrla. Orožništvo je Mihael Horvat najprej rekel, da mu je dal strup Josip Rajber, zato da odpravi Veroni plod. Horvat se je pri razpravi zagovarjal, da ni hotel usmrtiti Verone, čeprav je vedel, da je dobil pri Rajberju strup, o katerem je domneval, da usmrti le miši in podgane, ne pa tudi ljudi. Rajberja pa je baje prvotno le v svoji prestrašenosti dolžil, da mu je dal sredstvo za odpravo plodu, ne da bi ga hotel resno zaradi tega dejanja ovaditi sodišču. Sodišče se ni moglo prepričati, da je hotel obtoženi Mihael Horvat res s strupom usmrtiti Verono Kerečovo in lažno obdolžiti Josipa Rajberja hudodelstva. Obsodilo je Mihaela Horvata le, ker je dal noseči Veroni sredstvo za odpravo plodu in je Verona zbog tega umrla, na tri leta robije.

* **Vlom.** V nedeljo ponoči je vlomil neki drzni vlomilec v trgovinske prostore znane mariborske tvrdke s perilom Karničnik na Glavnem trgu. Vlomilec je izrezal šipo na izložbi, v kateri je bilo blaga v vrednosti nad 20.000 Din, in nato odprl izložbo in zlezal skozi njo v trgovino. Tu je razmetal razno blago po policah in zbral svoj plen, ki ga je nemoteno odnesel. Zanimivo pa je, da je pustil ročno blagajno, v kateri je bilo nad 4000 Din.

* **Tatovi češenj ubili gospodarja.** Na Orlah so štirje pijani razgrajči, Ferdinand Grebenc iz Spodnje Slivnice, Stanko Štrukelj z Iga, Franc Možina s Sela pri Rudniku in Ivan Kamnikar iz Srednje vasi pri Rudniku, kradlj češnje pri malem posestniku Leopoldu Podržaju na Orlah. Ker

jih je Podržaj posvaril, so se sirovine zagnale vanj in ga je eden tatov z bukovim polenom tako silno udaril v zatilnik, da je Podržaj kmalu izdihnil. Ubijalce so zaprli.

* **Pri lenosti črevesja,** boleznij jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravna «Frane Jožefova» grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna «Frane Jožefova» voda izborno delovanje črevesa. Dohva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Lenuh in njegov pridni brat

(Pripovedka.)

V samotni koči sta živela brata Jernej in Matej. Prvi je bil priden in delaven, a drugi neizmerno len.

Jernej je hodil na dnino, da je mogel preživljati sebe in lenuha, ki je ležal za prostorno pečjo in pasel muhe, prepodil jih pa ni. Rajši je pustil, da so ga opikale. Tako len je bil.

Če je bil Jernej doma, ga je Matej često poklical:

«Bratec moj mili, pomagaj mi, muhe me bodo požrle!»

Brat je bil usmiljenega srca. Nič ni rekel. Priditel je in odpodil nadležne muhe.

Skozi vas je prišla siva beračica. Bila je stara, da je komaj lezla. Ustavila se je pri hiši naših bratov.

Ko je vstopila, je bil doma samo lenuh. Slučajno je bil obrnjen z obrazom proti vratom. Ko je zagledal starko, jo je vprašal, kaj želi.

«Usmili se me! Pomagaj mi!» je zaprosila.

Lenuh je premišljal, kaj naj stori. Pa se je spomnil:

«Ne ljubi se mi! Pretežko je vstati! Počakaj, da pride brat!»

«Kakšno bolezen pa imaš?» je poizvedovala ženica.

«Pravijo, da je to lenoba!» se je odrezal Matej.

Starica je kar zazijala:

«Torej si samo len?»

Ni se mu več ljubilo govoriti. Pomežiknil je.

Ona pa je obsedela pri mizi in premišljala. Bila je stara devet in devetdeset let. Vse življenje je samo delala. Na starost pa mora beračiti! Tu pa leži mladenič, kakršnega še ni videla. Niti govoriti ne mara, tako len je! Naposled jo je spet premagala radovednost in še enkrat se je oglasila:

«Kako pa potem moreš živeti?»

«Brata imam pridnega in dobrega. Preživljam me, pa tudi krmim kakor nebogljeno dete!» se je pohvalil lenuh.

Starka je začudeno kimala.

Odprla so se vrata. Na pragu je stal Jernej. Ko je zagledal staro ženico, jo je prijazno pozdravil. Pripravil je jed in nakrmil najprej brata. Nato je sam sedel k mizi in povabil tudi starko:

«Jez z menoj! Teknilo ti bo!»

Prikimala je in jedla. Med jedjo je pa Jerneju pripovedovala:

«Bila sem daleč po svetu. Prišla sem v čudno deželo, kakršne še nisem videla.»

«Kakšna je tista dežela?» je poizvedoval mladenič.

«Grem, grem in pridem tjakaj čez reko. Najprej srečam osla in človeka. Človek je nesel tovor, a osel je imel v gobcu bič in kimajoč udarjal po človeku.»

«Lažeš!» je porekel Jernej.

«Vendarle je res. Hitela sem dalje. Srečala sem dva brata. Prvi, krepkejši in mlajši, je bil lenuh, a drugi delaven človek. Delavni je nesel lenuha na ramah. «Zakaj to počenjaš?» sem ga vprašala. «Človeka z oslom oponašam!» mi je odvrnil. «Ne delaš dobro!» sem ga poučila.»

«Zakaj ni delal dobro?» je poizvedoval Jernej.

«Menil je, da dela dobra dela, pa je bilo nasprotno! Podpiral je lenobo. Vsi ljudje so se mu

GAZELA
terpentinovo milo
idealno in hitro očisti Vaše perilo!

smejali in ga zaničevali. Ko je zbolel, je moral umreti zaradi bede, kajti lenuh se ni zmenil zanj.»

Matej je ležal za pečjo in molčal. Jernej se je oglašil:

«Menda misliš mene?»

«Da, prav tebe!»

«Kaj naj storim?»

«Pomagaj, brat! Muhe me bodo požrle!» je zaprosil lenuh.

Brat je skočil, da bi odpodil muhe. Starka mu stisne v roko svojo palico:

«Čemu mu boš vedno branil muhe? Odkrižaj se jih! Pobij jih!»

Ubogal jo je. Hitel je k bratu in jel udrihati po muhah. Pri tem je seveda tolkel tudi po lenuhu. Matej je nekaj časa stokal. Naposled je dvignil roko. Jernej ni nehal. Brat je dvignil tudi drugo roko in nazadnje vstal.

Starka je kimala in izpodbujala pridnega:

«Dobro zdravilo mu daješ! Ne nehaj!»

Res je še bolj tolkel. Brat se je pognal s peči k mizi in hotel enkrat jesti sam brez bratove pomoči.

Ženica se je smejala:

«Dobro sem ti svetovala. Ozdravil si ga!»

«Ná plačilo!» je odvrnil Jernej in ji dal počen novc.

Ona se je zahvalila in ga vrgla na tla.

Novc se je kotalil iz hiše preko travnika in obstal pred studentem. Dohitela ga je in udarila tamkaj s palico ob tla. Zemlja se je odprla in Jernej je zagledal zaklad.

«Daj mi nekaj denarja!» jo je zaprosil.

«Ničesar ne dobiš! Za brata si bil dober, zame skop! Dober svet je drag. Ti si pa dal samo počen novc zanj!» je odvrnila in že je ni bilo. Pa tudi zaklad je izginil. Samo starkina palica je ostala.

Jernej je bil razsrjen. Pograbil jo je in hitel v koč. Lenuh je spet ležal za pečjo. Ko je zagledal brata, ga je prosil, naj ga obrne na drugo stran.

Jernej je prihitel in jel spet udrihati po njem.

Matej se je pognal na tla, se kisko nasmehnil in priznal:

«Šele zdaj sem temeljito ozdravljen!»

Odslej sta skupaj delala in si napravila skromno premoženje. **G u s t a v S t r n i š a.**

Zgodbe Mrgoletovega Jake

Mrgoletovemu Jaki je manjkalo tiste žilice, po kateri se pretaka otožnost. Mož je bil vedno dobre volje. Takrat so se ljudje silno bali strahov, Jaka pa je bil pogumen za tri enake. Blizu njegove koč je stala podrta kovačnica, kjer je vsako noč strašilo. Duhovi so kovali, da je kar bobnelo. Čulo se je pihanje meha in rožljanje železa.

Nekoč je prišel Jaka mimo kovačnice, ko so mrtvi kovači najbolj razbijali. Nekaj časa je stal in poslušal, nato je ukresal luč in stopil v podrtijo. «No, vam bom pa posvetil,» je rekel, «da boste lažje kovali...»

Tedaj je ropotanje naglo utihnilo. Jaka pa je klical strahove: «Kje pa ste? Ali se me bojite? Dajte no, dajte! Luč vam ne bo zastoj gorla...»

Duhovi pa se niso hoteli pokazati. «Kakor hočete,» je dejal. Pihnil je luč in šel iz kovačnice.

Čim je bil zunaj, so se udarci zopet ponovili. Marsikdo bi bil bežal, Jaka pa se je pričel norčevati: «Že prav. Ako ne marate luči, pa v temi delajte. Kakor vam bolj ugaja.»

* * *

Jaka se ga je rad nalezal. Nekega večera je obležal ob cesti za obzidjem vaškega pokopališča. Mimo so privrskali fantje, ki so šli na vasovanje. Čim so zagledali Jaka, se jim je vzbudila hudomušnost. Dvignili so ga čez zid in ga položili na pokopališče. Vse to so opravili tako spretno in tiho, da se Jaka ni prebudil.

Ko se je zdramil, je bil že trezen in je ugibal, kam ga je zaneslo. Segal in tipal je okrog sebe, pa ni mogel uganiti. Šele, ko je zadel z roko ob železen križ, se je domislil, da je na pokopališču.

Pa ga ni bilo groza; samo čudno se mu je zdelo, kako je prišel čez obzidje.

Vstal je in gledal, na katero stran pokopališča je zablodil. Zid mu je segel do oči; moral se je nekoliko povzpeti, da je videl na cesto.

Tedaj je udarila v zvoniku ura, naštel je polnoči. Po cesti so se začeli koraki: zapazil je dva orožnika, ki sta se vračala z nočnega obhoda.

«Ali si štel, koliko je bila ura?» je vprašal orožnik svojega tovariša.

«Polnoči,» se je oglašil Jaka za obzidjem.

Orožnika sta jo ubrala v tek proti vasi. Čulo se ni drugega kakor «klipa, klapa, klipa, klapa» — glasovi okovanih čevljev, puške in usnjene torbe.

O tem dogodku je pravil Jaka, kamor je prišel. Posebno se mu je podalo, kadar je ponovil: «Klipa, klapa, klipa, klapa.»

* * *

Nekoč pa je Jaki le ušlo srce v hlače. To je bilo tedaj, ko je umrla stara Magdalena. Zadnjo noč pred pogrebom so se namreč spomnili, da še nimajo nosilnice za rakev. Gospodar je prosil fante, ki so prišli kropit, naj gredo ponjo; a nihče se ni upal iti na pokopališče v mrtvašnico, kjer so hranili nosilnice za mrliče. Bilo je med 11. in 12. uro.

«Grem pa jaz,» se je ponudil Jaka in gospodar mu je obljubil lepo plačilo.

Brez vsake bojazni je došel Jaka na pokopališče. Mrtvašnica je stala v kotu med obzidjem. Tukaj je izbral nosilnico in jo zadel na rame. Mahnil jo je kar med grobovi proti vratom.

Nekako na sredi pokopališča je začutil, da je zadaj nekaj zgrabilo za nosilnico. Jako je kar pogrelo. Nosilnica ni hotela več naprej; poskušal je, da je ni mogel omajati. Nazaj pa se ni upal pogledati, da bi videl, kaj je.

«Izpusti,» se je naposled ojunčil in ponovno potegnil. Pa ni šlo, kakor bi jo bila držala železna roka.

«Ali nočeš? Pa jo imej!» Jaka se je ustrašil in izpustil nosilnico. Vrat ni imel več časa iskati. Pognal se je čez obzidje in jo popihal naravnost v svojo koč. V vrata se je zaletel s tako silo, da jih je vrgel s tečajev.

Pogrebci so se drugo jutro jezili, ker so si morali nosilnico sami narediti. Jaka pa jim je pravil, kako ga je ustavil mrtvec, ki je ni pustil odnesti. Obljubil jim je celo pokazati kraj, kjer sta se borila.

Usodnega mesta pa mu ni bilo treba dolgo iskati. Nosilnica je visela na nekem križu, kamor se je ponoči nataknila. Jako je bilo spočetka nekoliko sram, pomagal pa si je iz zadrege, češ: «Poglejte, kam jo je mrtvec obesil.»

S o t e š č a n.

PREKMURSKI GLASNIK

Ženska tihotapka. V zadnjem času, ko se je že nešteto krat izkazalo, da se tihotapstvo nikakor ne izplača, so moški ta nečedni posel že precej opustili in le redko še kak strastnež žrtvuje nočno urico in jo mahne preko meje. V splošnem o tihotapstvu že dolgo ni bilo nič slišati ob naši severni meji. Pretekli petek pa je obmejna straža v Gornjem Prekmurju zasačila Terezijo H. iz Fikšincev, ki je hotela vtihotapiti nekoliko sladkorja, kvasa in platna. Izročena je bila glavni carinarnici v Gornji Radgoni in tamkaj se je prepričala sama, da je ta posel hudo drag.

Iz Adriancev nam pišejo: Ze dolgo let smo snovali v naši občini gasilno društvo. Ze pred tremi leti smo razgovarjali zavoljo ustanovitve, toda se nismo mogli sporazumeti, ker so bili med nami ljudje, ki jim ni bilo za resno delo. Letos se je pa priselil v našo občino iz Šalovcev g. Josip Abraham, član šalovškega gasilnega društva in član Sokola, in je takoj začel delo za ustanovitev gasilnega društva. Dogovoril se je o akciji z g. Lucem Števanom in oba sta potem pridobila

za dobro misel že g. župana. G. župan je pozval potem k pristopu može in fante iz vse občine. Prijavilo se je skupno 26 članov. Novo ustanovljeno društvo si je izvolilo za načelnika Luca Štefana, za podnačelnika Josipa Abrahama, za poveljnika Smodiša Aleksandra, za četnika Kerčmarja Ludovika, za blagajnika Kovača Gezo, za nadzornika uprave Matuša Ludovika in Luca Franca, za namestnika odbornikov Matuša Janeza in Luca Ludovika, za prvega trobentača pa Simona Eleka.

Belokrajinski glasnik

Veliko slavje ob otvoritvi sreskega poslovanja v Metliki je bilo 1. t. m. Na prejšnji večer je bilo mesto lepo razsvetljeno in se je vršil po mestu sprevod z godbo. Na slavnostni dan je bila slovesna služba božja, katere so se udeležili šolska mladina, občinski odbori občin metliškega sreza z župani, domače gasilno društvo, Sokol in razni uradi. Po maši se je vršil sprevod z godbo po mestu. Z otvoritvijo sreza se je Metliki uresničila njena davna želja. Za sreskega načelnika v Metliki je postavljen g. Ernest Karlavaris, dosedanji sreski načelnik v Zlatarju.

NAŠI NA TUJEM

AMERIŠKO PISMO.

Delavski položaj se je poslabšal. — Jugoslavija je dežela bodočnosti. — Najvišja stavba na svetu. — Lepa slovenska prireditelj. — Pozdrav izletnikom KSKJ v Jugoslaviji.

P i t t s b u r g h , j u n i j a .

Po kratkem presledku se vam zopet oglašam. Kakor se molitev navadno začne z oženašem, tako hočem tudi jaz, delavec, dati podstavo temu skromnemu dopisu naših delavskih razmer. Kar se tiče dela v tovarnah, nismo še nič na boljšem, nego še skoro na slabšem stališču, kakor smo bili pred mesecem. Premogarji v državah Peniniju, Ohiju, Kentuckyju in drugod stavkajo. Zahtevaajo, kolikor mi je znano, nekaj centov (denar) več od tone in da se jim plača primerna dnevnicca, kadar odstranjujejo nepotreben kamen, ki jim je pač v napotje pri kopanju, za katero delo pa do sedaj niso imeli nikake plačila, tako da ostane navadno ves možev zaslužek kar pri delodajalcu. Kakor prihajajo poročila, bodo premogarji vztrajali do konca.

Predsednik Hoover je imel na nekem novinarskem banketu v Indiani značilen govor, v katerem je med drugim tudi odločno zavračal trditve, da so temeljni vzroki svetovne gospodarske krize v Zedinjenih državah. Govoril je: «V Evropi so visoki davki, neprestani izdatki za oboroževanje, socijalna in politična nestalnost in visoke carinske meje povzročili gospodarske težkoče, ki so tako velike, da ovirajo celo v Zedinjenih državah povratek boljših časov.»

Dr. Julius Klein, pomožni ameriški trgovinski tajnik, nam je govoril v radiu v nedeljo dne 7. junija. Naj javim nekaj odlomkov njegovega govora o trgovini med Zedinjenimi državami in Jugoslavijo. Med drugim je rekel: «Dosti ameriških tvrdk je napravilo lani dobro kupčijo, ker so si poiskale manj znana tržišča. O taki deželi bom tudi danes govoril, o deželi bližnje bodočnosti. One, ki domnevajo, da je imel naš novi svet monopol pionirstva, bi gotovo presenetili obisk v kraljevini Jugoslaviji. Izza leta 1918., ko so se pridružile Srbiji jugoslovenske pokrajine starega avstrijskega cesarstva, je opažati v deželi čudovit napredek. Jugoslavija je večja kakor Indiana in Illinois skupaj. Presenetljiva je različnost jugoslovenskih krajev: dosti obrežja, dosti gor in rodovitnih dolin, dosti gozdov in prirodnih zakladov... Ako bi Američani pomagali razviti te številne gospodarske možnosti v Jugo-

slaviji, bi s tem vračali resničen dolg, kajti Jugosloveni so igrali precej veliko vlogo v gospodarskem napredku naše dežele. Vseposod, kjer se koplje ruda ali premog v Zedinjenih državah, so Jugosloveni...»

Spominjam se še, ko sem služil pokojnemu Francu Jožefu na Poljanski cesti v Ljubljani in smo povedli neko nedeljo okrog rekrute, da jih seznanimo z mestom. Jaz sem vzel sebi podrejene fante in jo mahnil z njimi na Ljubljanski grad. Ko so si ogledali fantje one tri stare topove, smo šli v stolp. Plačali smo samo po dva krajcarja za osebo. Res je lep razgled z Ljubljanskega gradu in poceni je bil. V New Yorku pa je nova in do sedaj najvišja stavba na svetu, Empire State Building, ki ima tudi razgledni stolp. Vstopnina v imenovani stolp je en dolar za osebo. Vsak dan je v stolpu 3000 do 5000 oseb. Izza 1. maja pa do prve nedelje v juniju jih je bilo 105.000. Kajne, da se razgledni stolp izplača!

V soboto 13. junija zvečer je priredilo Društvo sv. Roka št. 15., KSKJ, v prostorih Slovenskega doma banket ob priliki 30. obletnice obstanka. Vsi prostori so bili nabito polni. Godci so že zgodaj zvečer okupirali odrejene jim prostore. Pevsko društvo «Prešern» je bilo tudi polnoštevilno zastopano in nas je razveseljevalo z najizbranejšimi slovenskimi pesmimi. Vse mize so bile lepo okrašene s cvetjem. Tudi naše kuharice Slovenke so poskrbele, da so bili krožniki vedno polni najraznovrstnejših prigrizkov. Celo kranjskih klobas ni manjkalo. Večer je kar prehitro minil. Članom društva sv. Roka vse dobro in na mnoga leta!

Ameriškim izletnikom KSKJ, ki so se podali na izlet v Jugoslavijo, želim mnogo zabave med rojaki v naši mili domovini. Naj se z najlepšimi utisi povrnejo v Zedinjene države k svojim družinam, ki jih bodo že težko pričakovale.

Nikolaj Skube.

Nesreča rojaka v Argentini. Kakor javljajo iz Buenos Airesa, je v kraju Las Mostazasu za zadržanjem naglo umrl rojak Ivan Češnik, doma iz Palčja pri Št. Petru na Krasu. Pičila ga je žuželka, podobna našemu škorpionu. Leka proti piku te strupene žuželke še niso iznašli.

Iz Lensa (Francija) nam pišejo: V nedeljo 31. maja nas je obiskal novoimenovani konzul v Lilleju, g. Spasevič Savo. V slovenski gostilni g. Pateja v Lensu smo se zbrali zastopniki vseh tukajšnjih društev, da mu izrazimo svoje želje. Ko je prišel g. konzul, so mu peveci zapeli dobrodošlico, kar ga je prav razveselilo. Zatem so se po vrsti oglašali k besedi zastopniki društev, katerih večina je prosila g. konzula, naj posreduje v Beogradu, da pridemo tudi mi jugoslovnski delavci v Francijo do istih socialnih dobrin, kakor so jih deležni že davno Poljaki, Italijani in Belgijci v Franciji kakor tudi Jugosloveni v Nemčiji. G. konzul je obljubil pomoč, kolikor bo to mogoče. Nas delavce je ta poset prijetno iznenadil, saj je to bilo prvič v osmih letih našega bivanja v Franciji, da nas je obiskal oficijelni zastopnik naše države v tujini. Prepričani smo, da bodo s prihodom konzula v Lille in Metz (torej v središču naših izseljencev v Franciji) nastopili boljši odnošaji med izseljenci in domovino.

Iz Crusnesa (Francija) nam pišejo: V eni majskih števil «Domovine» je bil objavljen dopis o duhovniku g. Kastelicu. Poročilo pa ni vseskozi točno. G. Kastelic ni zabranil tamburašem sodelovanja pri slovenski prireditvi v Crusnesu, čeprav so tamburaški instrumenti njegova last. Podpisani sem šel sam osebno odpovedat sodelovanje pri omenjeni prireditvi, ker sta mi v zadnjem trenutku odrekla sodelovanje dva naša tamburaša, brez katerih mi je pa bilo nemogoče nastopiti. Očitek proti g. Kastelicu torej ne drži. G. Kastelic je toliko dobrega storil v Franciji za izseljence Jugoslovane in primorske rojake, da bi se očitek, češ, da povzroča razdor, ne smel izreči. — Štefan B i š č a k, pevovodja in tamburaški vodja v Aumetzu.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

IZROČITEV PRAPORA STAVBINSKEMU DELAVSTVU NARODNE STROKOVNE ZVEZE.

Ljubljana, julija.

Po dolgem prizadevanju se je posrečilo odseku stavbinskih delavcev Narodne strokovne zveze dobiti v svoje roke prapor bivše skupine zidarjev pri Narodni delavski organizaciji v Trstu, ki je bil slovesno razvit leta 1912. Dne 5. t. m. bodo člani bivše Narodne delavske organizacije iz Trsta slovesno izročili novemu odseku stavbinskih delavcev Narodne strokovne zveze v Ljubljani ta prapor, ki ima za seboj 19letno zgodovino, častno zgodovino boja za narodno misel in splošno delavsko korist.

Pred letom 1908. še ni bilo v Trstu nobene slovenske narodne delavske organizacije; vse delavstvo je bilo včlanjeno v internacionali. Zgodilo se je, da slovensko članstvo ni smelo na zborovanjih te internacionale, ki je pridigala bratstvo in slogo med vsemi narodi, govoriti v svojem materinskem jeziku. To je bil vzrok, da so se slovenskemu delavstvu odprle oči in da je zahrepenelo po svoji narodni organizaciji. Ob koncu meseca avgusta leta 1908. je slovensko delavstvo ustanovilo svojo narodno organizacijo. Leta 1909. je bila slovesno razvita zastava centralne Narodne delavske organizacije, ki pa je našla smrt na grmadi leta 1922. Ta zastava, ki se bo izročila stavbinskemu delavstvu, je bila prav tako obsojena v pogin skupno s svojo materjo, toda enemu izmed članov je uspelo, da jo je rešil iz fašističnih rok.

Dan izročitve zastave mora biti za nas dan zgodovinskega pomena in naša dolžnost je, da ta prapor, ki je po mnogih ponižanjih doživel zopetno vstajenje, s številno prisotnostjo počastimo, ko bo zopet zavihral pred nami.

Pozivamo vse članstvo in ostalo javnost k tej redki slovesnosti.

HUDA NEVIHTA NAD KRŠKIM POLJEM.

Krško, ob koncu junija.

V četrtek 25. junija okrog 9. zvečer so se nenadoma pojavili nad Krškim poljem gosti in nizki oblaki, iz katerih so na vse strani švigale strele, tako da je nebo žarelo kakor osvetljeno od žarometov. Votlo bobnenje in hropenje, prihajajoče od zapadne strani, je prebivalstvo opozarjalo, da se bliža huda ura. Po cerkvah so zvonili in ljudje so iz skrivališč opazovali prihod nesreče, ki se je kmalu nato pojavila.

Med silnim viharjem se je vsula gosta toča, ki je polje od Velike vasi do Krške vasi, občina Cerklje ob Krki, v širini 3 do 4 km dobesedno pomandrala. Žito, koruza in drugi poljski pridelki so po nekaterih krajih prav potolčeni v zemljo, tako da preti številnim družinam lakota, ako oblastva ne bodo priskočila prebivalstvu z izdatnimi podporami in z živežem na pomoč.

Močno so prizadeti tudi vinogradi, preko katerih se je nevihta vila dalje proti savski banovini. Hude so tudi poškodbe na strehah. Pri Sv. Križu je vihar podrl z velikim truščem gasilni stolp, katerega je društvo pred nekaj leti zgradilo z velikimi težavami. Škoda je nepregledna in jo bo mogla le približno ugotoviti cenilna komisija, ki je na delu.

Tudi že 21. junija je padala kakor orehi debela toča, ki pa je obiskala samo občino Sv. Križ. Vinograde v Gadovi peči in Brezovici je popolno uničila. Učinek je viden od daleč še danes. Vinogradi se vidijo kakor v maju, ko se pokažejo prve mladice.

Ker si ljudje pomagajo na vse načine, da bi spravili v promet vinski pridelek, pri čemer večkrat grešijo proti trošarinskemu zakonu, zaradi česar jih potem finančno oblastvo kaznuje z denarnimi globami, bi bilo spričo sedanjih razmer umestno, da se ljudem omogoči na kak način razpečavanje vina, ki je edini vir dohodkov za naše kraje. Vsaj takim vinogradnikom, ki ne pridelajo

več kakor 10 hl vina, naj bi se omogočila razprodaja na drobno protj plačilu neznatne trošarine.

ZAGORSKO PISMO.

Zagorje, ob koncu junija.

V naši dolini je še vedno huda kriza med delavci. Ko je iztekla te dni rudniška širokotirna železnica, so jih zopet reducirali 26. Kar je starejših in so že več let delali, bodo dobivali nekaj malega pokojnine, drugi so pa na cesti brez odpravnine.

Zupanstvo je izdalo razglas, po kakih cenah se mora prodajati meso. Živina je poceni, meso je bilo pa drago. Ukrep se mora vsekakor pozdravljati, zakaj mnogo družin se hrani baš z mesom, ker jim pride meso ceneje kakor druga živila.

Dne 28. junija je priredila topliška šola ob priliki zaključka šolskega leta v Sokolskem domu igro «V kraljestvu palčkov».

Kdo ne bi poznal našega Kuma, najvišje točke dolenskega gričevja (1219 m). S Kuma se je videlo na kresni večer do 200 kresov po Dolenski, proti Zagrebu v savski dolini, na Stajerskem in proti ljubljanski strani. Res lep pogled in prav je, da se držimo lepih starih običajev.

OBRTNIŠKI ZBOR V ZAGORJU.

Zagorje, ob koncu junija.

Eno zadnjih nedelj so imeli zasavski obrtniki v Zagorju v Sokolskem domu zbor, ki ga je sklicala Zveza obrtnih društev dravske banovine, da se posvetujejo o perečih stanovskih vprašanjih. Zbor je otvoril predsednik, sodarski mojster g. Jernej Golčar. Za tem je zborovalce pozdravil v imenu občine župan g. Albin Grčar, za njim pa predsednik zagorskega Obrtnega društva g. Ivan Bajcar.

Najprej je predaval g. Drago Žabkar o obrtniških organizacijah in potrebi stanovske zavesti. G. Josip Rebek iz Ljubljane je osvetlil splošni položaj obrtništva. Obrtnikov se tikajoča davčna vprašanja je obravnaval g. Jakob Zdravec. O pospeševanju obrta je podal poročilo g. dr. Josip Pretnar, g. Franc Igljč je pa predaval o obrtnem naraščanju in obrtniškem tisku.

V teku zborja je bilo sprejetih več važnih sklepov. Zboru je sledilo skupno kosilo. Na popoldanskem izprehodu v medijsko kopalnišče so si obrtniki v prijateljskem razpoloženju potožili še sto težav, ki jih tarejo in se bodrili k nadaljnjemu smotrenemu delu.

TOČA JE UNIČILA VSO LETINO V MOZIRSKI OKOLICI.

Mozirje, ob koncu junija.

V ponedeljek 15. junija nas je obiskalo hudo neurje s silno točo, kakršne ne pomnijo najstarejši ljudje. Posebno hudo je gospodarila v Radegundi in Šmihelu. Bila je orehove debelosti, dosegla je pa tudi velikost pešči. Taka je udrihala po polju med viharjem, strelo in gromom skoro eno uro. Poljski pridelki in trava so bili sesekani in zabiti v zemljo, sadje odbito, drevesa okleščena. V gozdih leži ponekod do 20 cm na debelo odbitih smrekovih vejic in vršičkov. Naliv je trgal pota in nasipe, odnašal zemljo in pridelke in navalil kamenja na njive in travnike, pokvaril mline, odnašal mostove in jeze, odplavljal les, vozove in različno poljsko in drugo orodje. Ogromna je bila škoda za kmetovalce, osobito na strmih pobočjih radegundskih in šmihelskih zemljišč, kjer je voda odnesla rodovitno zemljo z njiv, česar ne bo mogoče popraviti cela desetletja.

Denarja ni v tej hudi krizi. Prodati ni kaj, a pridelalo se ne bo nič. S čim naj se preživljamo in kako bomo prezimovali?

Iz srca smo hvaležni našemu g. banu, ki je v nedeljo 21. t. m. prišel k nam, videl naše gorje, slišal naše prošnje in ukrenil, da dobimo podporo, da ne bomo umirali od gladi!

SOKOLSKI DAN V KRMELJU.

K r m e l j, ob koncu junija.

Po šestih letih so nas zopet posetili Sokoli v nedeljo 29. junija iz celega mirnskega okrožja, da proslavijo sokolski praznik domačega društva ob njegovem javnem nastopu. Takoj po 14. uri so se pregledale vse vaje, nato pa so prikorakali po 15. uri na lepo okrašeno telovadišče vsi oddelki pod vodstvom načelnika br. Horvata. Na članstvo je imel lep nagovor podstarosta br. Reiner. Sledil je lep nastop ženskega naraščaja in članic, nato pa je 23 članov iz Krmelja-Št. Janža izvajalo lastne vaje. Moški naraščaj in ženska deca sta tudi dobro telovadila. Posebno lep je bil nastop 52 članov, ki so nam pokazali tri sestave kmečkih vaj. 12 članic domačink je zarajalo lepo vajo, potem pa je nastopilo 20 članov s I. savezno vajo. Vrsta iz Trebnjega nam je pokazala na drugo nekaj prav lepih vaj.

K zaključku sta moška deca in članstvo postavila pestro skupino v pozdrav domovini Jugoslaviji.

Mlado društvo je s tem uspehom lahko zadovoljno, mirnsko sokolsko okrožje pa je ponosno, da ima v svojem okrilju tako pridno društvo.

ZDRAVSTVO

SPANJE OTROKA.

Hitri telesni in duševni razvoj otroka v prvih tih utruja vse telo. Zato potrebuje otrok dolgotrajnega in mirnega spanja. Prvih šest let ne zadošča otroku za spanje niti vsa noč, nego mu je potrebno, da spi tudi še podnevi. Vsekakor pa naj lega otrok zgodaj spat: pozimi med 7. in 8., poletj med 8. in 9. uro. Večerja naj bo vsaj eno uro prej, preden otrok leže. Uživa naj na večer vedno lahko prebavno hrano.

Otroka ne smemo motiti zvečer z glasno igro in ne dražiti otrokove domišljije z neprimernimi povestmi o strahovih in čarovnicah. Preden gre otrok v posteljo, naj opravi svojo potrebo. Na to je treba strogo in zgodaj paziti, že pri prav majhnih otrocih, in jih, če treba, ponoči tudi poklicati, da se ne navadijo opravljati male potrebe v postelji, kar bi jim bilo še dolga leta v nadlego, škodo in sramoto.

Prav nespametno je majhne otroke zibati ali jih celo pestovati, da rajši zaspijo. Tudi ni nikakor treba, da bi vladala brezpogojna smrtna tihota, kadar otrok spi. Na nekoliko hrupa se naj že mali otrok navadi.

Zelo škodljivo je jemati otroke k sebi v posteljo. Večkrat delajo tako matere, da jim ni treba ponoči vstajati. Ne pomislijo pa, da niso prav redki primeri, da je mati ponoči zadušila malega otroka, ko je v spanju legla nanj. Ne glede na to pa tudi otrok, ki leži navadno niže od matere, vdihava slab in izprijen zrak, ki ga mati izdihava. Poleg tega se otrok sparja pri starših zelo nerad odvadi in se lahko pripeti, da še v poznejših letih ne mara spati sam, ko se je enkrat navadil ponoči na družbo. Novejša doganja celo trdijo, da se stari ljudje poživijo, če ležijo otroci poleg njih, otroci pa vidno hujšajo, kakor je med ljudstvom že stoletja vkoreninjeno prepričanje.

Nekatere matere imajo grdo navado, da dajejo zvečer otrokom v platnen cucelj makovega semena, da rajši spijo in da bi jih otrok ponoči po nepotrebnem ne motil. To je naravnost zločinsko. Otroci, ki uživajo dalje časa taka strupena sredstva, zaostane duševno in telesno v razvoju in je v dolgoletni križ nespametnim staršem. Otroci naj ima, če le mogoče, svojo dovolj veliko, čisto in ne premeško posteljico. Da se bodo otroci navadili sami spati, jih je treba na to že od malega navaditi. Nikar jim nikdar ne pripovedujte zgodb o parkljih, bavbavah in sličnih nemnostih, v katere pameten človek danes več ne verjame. Za slabotne, bolehnne in duševno zelo dovzetne otroke more postati tako strašenje usode polno. Nikar naj matere ne prepuščajo svo-

jih otrok poslom, ki po večini gledajo samo na to, kako si bodo olajšali svoj posel in jim je zdravje otrok deveta briga.

ŽENSKI VESTNIK

ROŽE V KUHINJI.

Rože-vrtnice so cvetlice, ki so najbolj priljubljene ne samo po parkih, vrtovih in pesnitvah, temveč tudi v — kuhinji.

Gospodinja, ki ima na vrtu centifolije, ali kake druge dišeče vrste rož, naj si napravi rožni sirup. Za pripravo rožnega sirupa potrebujemo 50 cvetov, ki jih na kratko odrežemo, denemo v steklenice od poldruga do dveh litrov, dodamo en gram vinske kisline v prahu, napolnimo posodo z vodo in pustimo stati 24 ur. Naslednjega dne precedimo tekočino skozi platneno krpo in denemo kuhati s toliko stolčenega sladkorja, kot tehta tekočina. Kuhamo toliko časa, da se naredi sirup. Ta sirup spravimo v stekleničice. Uporabljamo ga za prevleko tort, peciva, bonbonov itd. Ako pa hočemo, da imej sirup boljši okus, ga ne kuhamo, temveč le mešamo precejeno tekočino s stolčnim sladkorjem do dve uri, toliko časa, da nastane sirup. Ta sirup moraš pa shraniti ne v zamašenih steklenicah, ampak samo zvezanih s prozorno tkanino.

Iz dela tega sirupa in dela vode in nekaj kapljic punčeve esence napraviš lahko izborno osvežujočo pijačo za poleti.

Če imaš rada dišeče bovine, si lahko pripraviš iz vrtnic maršalk in vrtnic La france sirup takole: Obtrgane in oprane cvetlične liste navedenih vrst vrtnic potresi na debelo s stolčnim sladkorjem, polj nekoliko z vinom in pusti pokrito stati nekaj minut. Nato sok odcedi in precedi ter dolij nekoliko dobrega belega vina ali pa šampanjca.

Navadne dobro dišeče vrtnice uporabimo za fino marmelado, tako imenovano «sladko», ki je v navadi pri Srbih, Bolgarih in sploh v jutrovnih deželah. Narežemo tri četrt kile sveže natrganih listov vrtnic (spodnje dele listov, ki so belj in grenki, moraš odstraniti), stisnemo nanje sok ene limone ter stiskamo in tlačimo z roko, da se pojavi sok. Med tem pa pristavimo 100 gramov celih cvetnih listov s tri četrt litra vode in pustimo, da malo prevre. Nato vodo precedimo in pustimo spet prevreti, nakar ji primešamo tri četrt kile stolčenega sladkorja in kuhamo toliko časa, da se prične vleči. Nato primešamo preje pripravljene cvete. Zdj pustimo toliko časa kuhati, da nastane marmelada, ki jo vročo denemo v posode in jo, ko je ohlajena, zavežemo.

Tudi liker se napravi iz vrtnic. Močno dišeče nanje finega žganja in pustimo stati steklenico več tednov na solncu. Potem precedimo sok skozi platneno krpo in mu dodamo nekaj ohlajenega sladkornega sirupa. Nato nalijemo v steklenice sok in jih zamašimo.

Naposled je pijača iz vrtnic prav dobra. Denemo dišeče liste vrtnic v steklenice, nalijemo vinskega kisa, dobro zamašimo in pustimo tri tedne na solncu. Potem precedimo skozi siv pivnik in spravimo v stekleničice. Kadar si hočemo pripraviti pijačo, denemo na eno čašo eno čajno žličko tega sirupa, nalijemo v čašo sveže vode in dobro zmešamo.

Za kuhinjo

Polenta. V lonec stresi tretjino koruznega zdroba, štiri jajca, malo soli in tri decilitre mleka, dobro zmešaj in še deset minut utepaj, da dobiš prav gladko testo. Čisto krpo zmoči v vroči vodi, jo ožmi in stresi na krpo dobro udelano testo. Potem zaveži krpo z močno nitjo ter daj polento kuhati v slan krop. Vre naj eno uro. Kuhano iztresi iz krpe na lesen krožnik, zreži polento z nitjo na tanke kosce, te kosce zloži v skledo, jih posuj z naribanim bohinjiskim sirom in zabeli s sirovim maslom. Tako pripravljeno polento daš s solato za večerjo na mizo.

Karfijola. Karfijoli odreži steblo pod rožo, porži ji vse lističe, jo previdno operi in kuhaj pol ure v slanem kropu. Ko je kuhana, jo previdno vzemi iz krova in jo položi v skledo, ki si jo pa prej dobro namazala s sirovim maslom in potresla z drobtinami. Po karfijoli potresi dobro sesekljane gnjati (deset dek) in žličico naribanega bohinjiskega sira. En rumenjaki stepi v osminki litra mleka in polj po karfijoli, nakar jo peči dobre četrt ure v pečici.

Praktični nasveti

Red in snaga na vrtu. Tu ni mišljeno samo to, da so pota vedno opleta, grede lepo urejene in da ne ležijo smeti po vrtu, ampak tudi to, da moraš pridno odstranjevati bolne dele rastlin, ki lahko okužijo zdrave. To se pravi: imeti snago na vrtu. Če pregledamo vrt natančneje, vidimo na grahu, da je posut kakor z belo moko, na fižolu se pojavlja rja, na belušu in vrtnicah rjasta goba. Vse to in še mnogo drugega, je nečistost na vrtu; to treba odstraniti. Kar smo obrali nezdravega, pa ne smemo vreči na gnoj ali kompostne kupe, temveč moramo vse sežgati. Zatiirati pa moramo tudi vse škodljivce, živalske kot rastlinske, in jih že v prvem razvoju pokončevati.

Mesečna redkvice. Mesečno redkvico lahko enako dobro pridelamo tudi poleti. Za gojitev mesečne redkvice poleti moramo pripraviti bolj peščeno gredo. Naredimo potem 5 cm globoke jarke, napolnimo jih do polovice s kompostom in nanj natresemo 1 cm na debelo soli. Na sol posejemo redkvičino seme in spet pokrijemo s kompostom. Kmalu vzkali seme in redkvice hitro rastejo, so mlade in okusne in ne spuhnajo. Zemeljska bolha, ki napada ponavadi redkvice, se ne pojavi, če je gnojeno s soljo.

ZANIMIVOSTI

× **Zamorski kralj s 400 ženami.** V afriški državi Nigeriji vlada kralj Alafin, ki ima 400 žen in nad 600 otrok. Po starih zamorskih običajih imajo vsi domačini več žen, ki jih po večini ugrabijo v sosednih državah. Včasih potujejo več sto kilometrov daleč, da jih nalove. Onega, ki ima največ žen, smatrajo za najbogatejšega in za največjega junaka. Kralj Alafin je imel že kot princ okrog 100 žen, ki jih je sam ugrabil; pozneje, ko je postal kralj, se je pa ženil, kolikor se mu je pač ljubilo. Izbiral si je najlepše in najdebelejše ženske svoje države. Zanimivo je, da je med temi 400 ženami že okrog 30 stark, ki uživajo samo kraljevo milost. Med njimi pa je tudi okrog 25 mladoletnih žen v starosti od 12 do 14 let, nekatere bodoče kraljeve žene so pa celo mlajše od njegovih otrok.

× **Strahote, ki jih doživljajo živo pokopani.** Nedavno so pisali časopisi o strašnem primeru živo pokopanega pastirja v Španiji. Pastir je dobil božjasten napad in je nato zaspal. Bil je videti, kakor da je mrtev. Zdravnik je ugotovil smrt, nato so ga pokopali. Drugi dan pa so neki delavci slišali glasove iz groba. Preplašeni so zbežali v vas in povedali, kaj se je zgodilo. Vaščani so pohiteli na pokopališče in odkopali grob, kjer se jim je nudil strašen prizor. Nesrečni pastir, ki je bil le navidezno mrtev, je v zemlji oživel in se začel boriti za življenje. Usta je imel široko odprta zaradi obupnega klicanja na pomoč. Roke je imel vse krvave in ranjene zaradi silnega napora, ko je hotel dvigniti pokrov na krsti. Prsi si je strahovito razmesaril z nohti, ko se je zavedel, da je smrt neizbežna. Taki primeri niso redki. Znano je, da se najdejo ob prilikah prekopavanja grobov mnogokrat okostja v položajih, v kakršnih se mrlički gotovo ne spuščajo v zemljo. To je najboljši dokaz, da so se nesrečniki v grobovih prebudili in umirali najstrašnejše smrti: zaradi pomanjkanja zraka. Pred davnim časom se je pripetil primer, ki je z grozo

pretresel vso Ameriko. Neki sodni svetnik v Baltimoru, ki mu je bila žena umrla pred tremi leti, je pokopaval enega svojih sorodnikov. V trenutku, ko je odprl vrata rodbinske grobnice in stopil vanjo, se je zrušilo nanj okostje njegove žene, ki je bilo naslonjeno na težka železna vrata. Preiskava je dognala, da je bila žena živa pokopana, a čim se je prebudila in izprevidela strahoten položaj, je uporabila vse sile, da bi se rešila. Razbila je krsto in ko je bila rešena krste in se je znašla med številnimi mrlji v temni grobnici, je v smrtnem strahu pohitela proti težkim vratom, ki pa so bila zaklenjena. S pokrovom svoje krste je tokla na vrata, toda nihče je ni slišal. Bog ve, koliko dni je živeła v tej strašni temnici. Pila je olje iz svetiljke, ki je visela na zidu in ki so jo prižgali, ko so pokopali enega izmed članov rodbine. Gotovo je umrla od gladi in iz strahu. Umrla je stoječa ob vratih. Okrog leta 1831. je umrl v Londonu neki trgovec za legarjem. Ker se je bolezen nenavadno čudno razvijala, so ga zdravniki želeli raztelesiti. Rodbina se je temu odločno uprla. Zdravniki pa so se le odločili, da bodo izvršili svojo namero. Podkupili so grobarja, ki jim je pomagal odnesti truplo. Toda že pri prvem dotiku mrljica so bili zdravniki iznenadeni; kmalu so prišli do spoznanja, da je bilo telo le v stanju otrpelosti, a ne mrtvo. Zdravniki so dozdevnemu mrlju nudili takoj pomoč in mu vrnili življenje. Pozneje je trgovec pripovedoval, da se je zavedal vsega, kar se je godilo okrog njega. Prav tako je slišal, kako je zdravnik, ko ga je pregledal na zdravniški postelji, izjavil, da je mrtev. Največ takih primerov se zgodi pri onih, ki jih ubije električni tok. Nedavno se je zgodil sličen primer z delavcem Stockerjem v Münchenu. Navidezno ubit od električnega toka, je bil Stocker odpeljan v mrtvašnico. Medtem se je prebudil. Pripovedoval je, da se je zavedal vsega, kar se je godilo okrog njega, da pa mu ni bilo mogoče dati znaka življenja.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Srečen zob.

Žena (znana klepetulja): «Jernej, ali slišiš? Zob sem dala izdreti!»

Mož: «Srečen zob, da je rešen bližine tvojega jezika!»

Omejenost.

Posestnik Njivar je imel hlapca, ki je bil nekoliko omejenega razuma. Nekoč ga je poslal v gostilno z naročilom za čevljarjskega mojstra Smolarja. Kmalu se je hlapec vrnil ves upehan in zasopel.

«Ali si ga našel?» je vprašal gospodar.

«Sem», mu je odgovoril hlapec. «Ampak tisti gospod se ne imenuje Smolar, Strehar se piše; pa tudi ni čevljarjski mojster, marveč je kleparjski mojster.»

Perica.

Gospod: «Vi ste mi torej zaračunali tudi pranje srajce, katero ste izgubili? To je nesramno!»

Perica: «Zakaj? Saj sem srajco izgubila šele potem, ko sem jo že oprala...»

Tujih grehov ne pozna.

Katehet: «Česnovec, ali mi znate naštetih deset tujih grehov?»

Student: «Tisto pa ne! Pri spovedi se še lastnih ne morem spomniti...»

Po konjskih silah diši.

Odjemalka (pri mesarju): «Gospod, Vi izdelujete klobase s stroji na pogon?»

Mesar: «Ne, ne!»

Odjemalka: «Zakaj pa potem tale Vaša klobasa tako diši po konjskih silah...»

Listnica uredništva

Hotedričica. Dopis smo prejeli prepozno. Za drugo podobno priliko nam morate pisati že mnogo prej.

Zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro svetovnoznana trdka

H. SUTTNER LJUBLJANA 5

Prešernova ulica št. 4.

Zadnje novosti prstanov, verižic, zapestnic, narpinskih igel (brož) itd.

Predelavanje zlatih stvari; izdelovanje tudi po želji.

Trdka razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštine prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

MALI OGLASI

POSODE (KANTE) ZA MLEKO,

nov patent, ki drže 25 litrov in so težke 10 kg, prodaja po 170 Din Aleksander Seleš v Somboru. 256

Poštenega, nadarjenega kmečkega fanta

z ljudskošolsko izobrazbo sprejme kot praktikanta v poljedelstvu priletan samski gospodar. Plača po dogovoru, hrana, perilo in stanovanje v gospodarjevi hiši. Ponudbe sprejema upravnništvo tega lista pod šifro: «Priden fant». 252

Išče se posojilo 6000 do 7000 Din

na vknjižbo. Za pol leta se dá 20% obresti. Ponudbe sprejema uprava «Domovine» pod šifro: «Zanesljiva vrnitev». 249

Dlačice na bradi itd.

251

Vas ženirajo, cenjene dame. Kvarijo Vam eleganco, lepoto in sramežljivost. «Venera»-eliksir Vas reši v nekaj sekundah brez opasnosti vseh nepotrebnih diač. Po pošti ga pošilja franko: 1 steklenico za 10 Din (proti vnaprejšnjemu plačilu) ali za 18 Din (po povzetju); dve steklenici za 28 Din, tri steklenice za 38 Din, R. Cotič v Ljubljani VII. (Šiška), Kamniška ulica št. 10a.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Res. Zlatca je gospodinja vzorna, le spretna roka in boysod nokorna. Dopoldne kuha, a popoldne pere, zvečer pa knjiže, časopise bere.

Koristnih nankov polne so vse knjiže, a Zlatca le zase že brez brige: dokler le mišo Zlatorog v kuhinji, se vzorno in brezskrbno gospodinji...

Oj zlata Zlatca — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko mišo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

200 Okrajne zastopnike

za vse sreze sprejemamo; sposobne tudi proti fiksnim plačam. Pripravno za upokojene orožnike, učitelje itd. Pismene ponudbe sprejema: «Union», zavarovalna družba v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7/III.

150 do 300 dinarjev na dan

zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva. Za odgovor znamko! Kosmos, Ljubljana, poštni predal št. 307.

Harmoniko,

trivrstno, dobro ohranjeno, slovenskega modela, proda za 700 Din Kovačič Martin, Tanin Tvor, Belišče (Slavonija). 255

1000 Din plačam,

ako Vam Radio-Balzam ne odstrani kurjih oces, trde kože, bradavic, bul itd. v treh dneh. — Prav lepo se Vam zahvaljujem za čudežni balzam, s katerim sem odstranil — brez bolečin — v treh dneh 15 let staro kurje oko. S spoštovanjem Pozman Aleksander, Gornji Slaveči št. 1, pošta Rogaševci, Prekmurje. — Zahtevajte povsod samo Radio-Balzam! Lonček 10 Din (proti vnaprejšnjemu plačilu) ali 18 Din (po povzetju); dva lončka 28 Din, trije lončki 38 Din. Razpošilja ga: R. Čotič, Ljubljana VII. (Šiška), Kamniška ulica št. 10a. 251

Prodajam posestvo v izmeri 7 oralov

(njive, travnik, gozd, sadonosnik, lepo hišno in gospodarsko poslopje — vse v dobrem stanju). Cena 65.000 Din. Plačati je treba takoj 40.000 Din, na ostanek se počaka. Posestvo je v Selnici ob Muri, pol ure oddaljeno od železniške postaje pri Sv. Ilju pri Mariboru. V bližini sta dve tovarni in glavna cesta. Kupce sprejema in jim daje pojasnila Rihard Zungl, Zgornja Velka, pošta Marija Snežna.

Šoferska šola Gojko Pipenbacher,

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. Zahtevajte informacije! 256

Ženitna ponudba.

250
Starejši zasebnik brez otrok, ki ima 80.000 Din, želi poročiti starejšo žensko brez otrok, z manjšim dobičkanosnim posestvom ali pa s trgovino. Pojasnjuje Vinko Mrazek, Fala nad Mariborom.

J. Brunčič pleskarstvo in ličarstvo Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 23

izvršuje vsa plesarska in ličarska dela po solidnih cenah. Sprejema tudi vsa v to stroko spadajoča dela na deželi, ter se cenj. občinstvu toplo priporoča.

Živinorejci!

Uporabljajte pri svoji živini redilno in zdravilno ribje olje! Dobiva se pri tvrdki A. Volk v Ljubljani v originalnih pločevinastih ročkah po 5 litrov. Zahtevajte ponudbe!

L. Mikuž

L J U B L J A N A
Mestni trg 15

DEŽNIKI

NA MALO — NA VELIKO

Ustanovljeno 1839 Telefon 2282

Mlinske kamne za belo in črno meljavo, sita svilena, volnena in žična, jermena za vsakteri pogon, tudi za mlatilnice, in ostale mlinske potrebnosti nudi najceneje

Brcar & Comp. Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35

Zahtevajte cenik

TEOD. KORN, Ljubljana, Poljanska c. 8

(prej Henrik Korn) krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov in centralne kurjave, naprava strelovodov, kopalniške in klozetne naprave.

Birmanska darila

kupite poceni in dobro pri

H. Suttner
Ljubljana 5
Prešernova ulica št. 4.

Tvrška razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din, z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštine prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Glasbila za vse!

Violine od Din 89.—
Gitare od Din 199.—
Trompete od Din 480.—
Harmonike od Din 85.—

Kromatične in klavirske harmonike, jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK

na večje in najcenejše odpr. tvrdke glasbil Jugoslavije

MEINELL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezpla en pouk v sviranju.

Navodila v ceniku.

Kajenje je strup.

Vsakdo se lahko igraje odvadi zdravju škodljivega kajenja z našimi «Ex-tabletami». Po 14 dneh je prenehal kaditi najstrastnejši kadilec, ako je porabljal naše tablete, ki so popolnoma neškodljive. 1 ovoj stane 30 Din in poština. Popolna kura 5 zavojev 145 Din (10 zavojev 200 Din). Pišite še danes poujel

Proti pijančevanju je Trezoenol

edino zanesljivo delujoče, absolutno neškodljivo sredstvo. Zavoji po 45 in 75 Din. Popolna kura 200 Din.

Naslov za naročila obeh preparatov: Aurora, Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička ulica br. 38. 86

Najnovije dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igranje in posamezni deli najceneje. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

SANATORIJ V MARIBORU

Gosposka ulica št. 49

Telefon 2358

Lastnik in vodja:

primarij dr. Cernič
specijalist za kirurgijo.

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico „hala“ za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“ jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba: prvi razred 120, drugi 80, tretji 60 Din.

POPOLNA RAZPRODAJA

Zaradi popolne opustitve
manufakturne trgovine na debelo

se razprodaja detailno celotna zaloga vsakovrstnega manufakturnega blaga globoko izpod cene.

Blago se bo razprodajalo — dokler bo trajala zaloga — ob ponedeljkih, sredah in četrkih med navadnimi poslovnimi urami in ob sobotah dopoldne.

Kdor želi pri nakupu prihraniti, naj ne zamudi izredne prilike.

Jos. Ravnikar

manufakturna veletrgovina

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7, I. nadstropje (blizu hotela „Uniona“).

OBLASTVENO DOVOLJENA

MANUFAKTURE!